

1

The Impact of Single Parenting on Children and the Role of Social Work in Supporting Them

Manjula Wijesekera

Abstract

The paper explores the impacts of single parenting on children and the role of social work in supporting them. The study aims to understand life challenges among children in single parent families and their vulnerability to psycho-social issues affecting well-being of them. It can be helpful to social work professionals to understand the role of social work in supporting children in single parent families. The study setting was Semi urban area, located in Gampaha district which is reported high rates of single parent families. The study applied qualitative approach Using case studies produced more in-depth and

Comprehensive information for the study. Semi structured interviews; and observation were mainly used for the data collection. The data were categorized in to five themes and finding revealed that several factors contribute to the vulnerability of children in single parent household including inadequate income, multiple caring responsibilities, and lack of parental emotional support negatively impact the development process and the wellbeing of children. The study suggests some methods for best social work practice when working with single parent families and their children.

Key words: single parent family, social work support, wellbeing of children, vulnerability

Introduction

As a societal and global issue children at risk in single-parent families has received broad attention with numerous studies carried out on the problem over last decade (Popenoe, 1988, 1996; Wh 1993; Blankenhorn, 1995; Krein , 1986). The United Nations has reported that there has been a shift from extended to nuclear families, as well as a raise in single parent households in the last fifty years (Eastwood,2001).Even though ,it is the ideal for children to live with both parents, single parent families are fast becoming the new reality that society is faced with.

Parenting could be identified as a parent's responsibility to make sure that their children are safe, emotionally secure, physically healthy, educated, mentally stable, and care for their over-all well-being (Pugh and Erica, 1984). Single parenting is a phenomenon where a single parent takes care of a child or children without the physical assistance of the other parent. According to encyclopedia of children's Health, "Single parent families are families with under age of 18 headed by a parent who is widowed or divorced and not remarried, or by a parent who has never married"(Encyclopedia of children's Health, 2005).Single parenting can be either done by the male parent involved or the female one involved.Single parenting can be either done by the male parent involved or the female one involved.

The public image of the Sri Lankan family has been remarkably transformed in recent years. Family issues such as divorce, separation, illegitimacy, marital unhappiness, conflict between children and parents are seen as exceptions to the usual state of family life. Divorce, cohabitation and remarriages are experienced by growing number of people. According to Child and Women's Bureau statistics, in Sri Lanka, one in marriages now end in divorce and over 60 % of divorces involve children under sixteen (Child and Women's Bureau, 2007). One of the most obvious consequences is the increase in marital breakdowns and its effects on children. It has led to an increase in the family environments where the child does not get an opportunity to live without one of the natural parents. Recent statistics offer evidence of a crisis in the family. Out of 10 children in residential institutions 5 have single parents (Ministry of child development and child development and women empowerment, 2007). In Sri Lanka there were 209839 single parent families in 2001and in 2012 it was 501460 (Department of Census and Statistics 2012). Women are the head of 23% of households.80% female heads are over 40-year-old, 64-3% are widowed or separated,32% are listed as married (Department of Census and Statics, 2011). According to the Statistic in Sri Lanka, single parent families are taking a higher number.

These changes have created remarkable uncertainty in children's lives and have led to considerable assumption among policy makers and the public about the consequences of single parenthood. Some analysis argue that growing up with a single mother is primary cause of many of the country's most social problems, including poverty and economic insecurity, high school dropout, teen pregnancy, and delinquency (Popenoe, 1988, 1996; Whitehead, 1993; 1995).

Compared to children from intact families, children of single parent families are more likely to experience reduced psychological socio-emotional and cognitive well-being and poor physical health, problematic behaviors, substance use and juvenile delinquency, lower educational and occupational attainments (Allison and Furstenberg 1989) increased risk of early home-leaving, early unplanned pregnancy, teenage marriage, and divorce. (McLanahan and Sandefur, 1994.)

These factors are important in understanding the situation of the vulnerability of children in single parent families. It can be negatively impact on the wellbeing of children and primary cause for number of problems in single -parent families. It should call for the highest attention of public service and the need of external support since these children are deprived of natural parental care. Therefore, this is timely needed study. The problem that is investigated in the study is what kind of social work intervention strategies can be used to minimize problems faced by children in single parent families.

Methodology

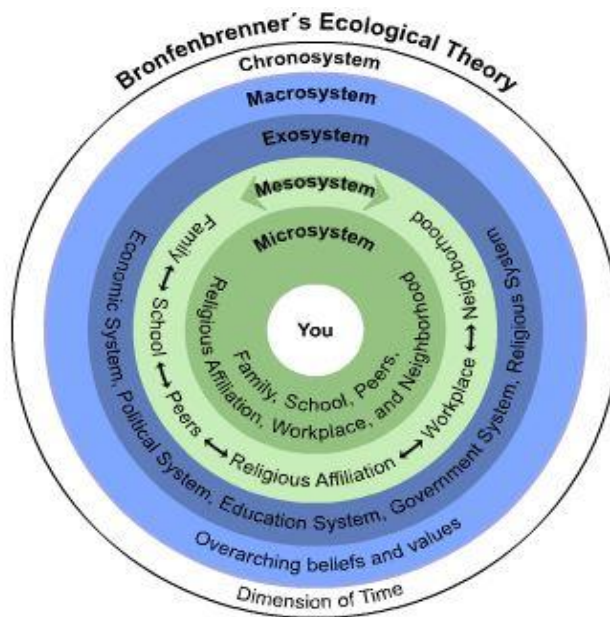
The aim of the research is to identify social work intervention strategies that can be used to work with children in single parent families in Sri Lanka. Since the qualitative research is all about exploring issues, understand phenomena and answering questions, this research applies the qualitative approach to study the setting. It emphasizes the importance of looking at variables in the natural setting in which they are found. Since the study aims to gather an in-depth understanding of human behavior and the reasons that govern such behavior for the intervention, qualitative research approach employed for the study. Case studies (CS) were used as the main research method to get individuals' data for further discussion. Researcher used Semi- structured interviews (SI), Focus group discussions (FG) and observation (OB) to collect data for case studies. Further 05 interviews were carried out with single mothers to collect more data to enrich the understanding of the phenomena. The 06 case studies were used for the study.

Theoretical perspective

The ecological theory emphasizes environmental factors as playing the major role to child's development. Urie Bronfenbrenner (1917-2005) developed the ecological systems theory. In his theory of human development, he analyzed three types of systems that aid in human development, and also explain how everything in a child and the child's environment affects, how a child grows and develops.

Figure- 1

Ecological theory of human development by Bronfenbrenner

Santrock, John W. (2007).

The microsystem:

Micro system includes the family, peer group, neighborhood and school life. These systems help to shape a person's development. A person has direct contact with them. Children's microsystems will include any immediate relationships or organizations they interact with, such as their immediate family or caregivers and their school or daycare. The micro system is the small, immediate environment the child lives in.

The mesosystem:

The mesosystem consists of two Microsystems, the interaction of two microsystems environments, such as the connection between a child's home and school. It describes how the different parts of a child's microsystem work together for the sake of the child. For example, if a child's caregivers take an active role in a child's school, such as going to parent-teacher meetings and watching their performances this will help ensure the child's overall growth. In compare, if the child's two positions of caretakers, mother with stepfather and father with stepmother, disagree how to best increase the child and give the child contradictory lessons when they see him, this will delay the child's growth.

The exosystem.

This system consists of the environment in which an individual is not directly involved, which is external to his or her experience, but on the other hand affects him or her. Such as parents' workplaces, the neighborhood. For example exosystem is the parent's workplace if the parent has a bad day at work, these events impact the family and the child. The exosystem level includes the other people and places that the child him/herself may not interact with regularly, but that still have a large affect on her.

The macrosystem

Bronfenbrenner's final level is the macrosystem, the larger cultural context, including issues of cultural values and expectations, which is the largest and most distant set of people and things to a child but which still has a great pressure over the child. The macrosystem includes things such as the relative freedoms acceptable by the national government, cultural values, the economy, wars, etc. These things can also affect a child either positively or negatively.

The chronosystem

The chronosystem includes actions occurring in the context of the past. These events may have impact on particular birth group. Each of these systems is characterized by roles, norms (expected behavior) and relationships. For example, an individual usually acts in a different way within his or her own family than with in a class room.

The ecological theory of human development can be used to describe the quality as well as the context of the developmental environment that extends from childhood to adulthood and to later life. The theory emphasized the interaction between the individual and the environment and the complexity of this interaction in the developmental process. Many of the above stages can be relate to the different dimensions of an individual's development.

This model recognized that humans don't develop in isolation, but in relation to their family and home, school, community and society. Each of these multilevel environments as well as interactions among these environments is the key to individual development. Furthermore, how a child acts or reacts to these people in the microsystem will affect how they treat his /her in return.

The nature of single parenting and children

It is important to state that every single parent family is different. Children who are living with a widowed mother have a home life that is different from children with divorce parents or those whose parents were never married. Single parents are generally classified according the mode of birth of the child or children involved.

Main tips for raising children as a single parent.

- Single parenting due to death of spouse
A great number are widows who have lost their husbands due to the war. The loss of one member of the household, particularly the breadwinner has a marked impact on the family dynamics. Absence of members of the family due to death, injury or displacement created huge gaps in the functioning of the family unit.
- Single parenting due to divorce
Divorce is traumatic both for the parents and the children. Children are most affected as they are old between their parents. Children have to choose one parent over the other and this can be very traumatic as children are attached to both the parents.
- Single parenting through adoption
Adoption is an option for those who wish to bring child in their lives being single and for those who do not want to have biological children.

([http:// www.probationandchildcareservices.lk](http://www.probationandchildcareservices.lk))

The nature of childhood is universal. But childhood experiences and other characteristics of children vary and it has been shaped by their family life and other social practices regarding children. It can impact negatively on the wellbeing of children in single -parent families.

Findings and discussion

Economic background of single parent families.

It is apparent from the research findings that one parent household, who is typically headed by a divorced, separated, widowed, or never married mother, has significantly less financial resources than an intact family and less access to all the other advantages. When examining the monthly income and household consumption of the sample, they are living in poverty. And these poor conditions were mainly due to financial constraints as ten of the twelve indicated that there is not enough money to fulfill their basic needs. Ashen mentioned that having their grandmothers living with them was a great help as grandmothers supplemented their mothers' income and therefore, they are able to manage financially. It was found that poverty (and economic status) had stronger effects on cognitive and educational outcomes than on emotional and social adjustment" (McLanahan, 2000, 42). Less money often led to more disruptions and created more problems in their education. Lack of school materials, meals and engaging in extra work for day to day earnings has seriously affected these children's school lives. Respondents who experienced economic difficulties during their early school years had lower rate of school completion than children and adolescence that experienced poverty during last two years. The economic situation of the family was measured in this analysis in a number of ways. According to the data cohabiting relationship also improved mother headed family's economic situations. Evidences from interviews indicated that men in cohabiting relationship contributed economically towards the household. "If our Mama did not live with us it can be hard for us with money."

The analysis suggests that economic recovery for women and children cohabitation had considerable economic benefit for these families. According to the available data there were two respondents living with another adults. These people facilitated single mothers to go for jobs by providing a voluntarily available source of child care, by allowing for the sharing of resources, particularly housing cost. Single parent families that live with others had some economic relief. According to the data analysis we can conclude income loss exercised as a powerful negative force on children's well-being.

Housing

Housing cost, least flexible component of a household budget, is also an important factor in financial security of a single parent household. According to the data majority of children of the sample did not have access to suitable, adequate, and affordable housing. However, 13% of respondents of single parent households live in houses that are too small for the number of members in the household was in need of major repair. The following two explanations reflect the different housing arrangements.

“Mama built a room for us in the backyard”. (Anuradha) “We live in a windy house behind my aunty’s house”

Given their income it is too costly for these families to find accommodation out of their community. With their current income some even find it difficult to find a suitable accommodation in their own community. Therefore, these single parent households were more likely to experience housing problems.

Health

Health has an impact on so many aspects of an individual’s life. It’s hard to discuss the well-being without taking health in to consideration. Good health allows individuals to strengthen their development and it is central to a lively learning environment for children and youth. Therefore, Physical and mental health is important for families and individuals throughout the course of their lives. Through the analysis of data and the visibility of health condition of respondent children it can be concluded that the poor health conditions of these children have led them to poor academic achievement. Lower earning of the parent or care giver has mostly affected their physical and mental health.

“Every time we go to bed with no food” (Chathuri)

As one of the school teachers said during an informal discussion, “lacking of nutritional food had led to malnutrition which had blocked their development and delayed their readiness for learning when they enter school.”

Leisure /Free time

Leisure or free time can be used to earn important personal and social benefits. An involvement in leisure activities typically provide enjoyment and relaxation, reduce stress, and improve mental health and physical fitness. Research also suggests that leisure activities that are physically and mentally stimulating are important to healthy growth and development of children from single parent families.

When examining the ways, the research participants use their leisure time it focuses on two indicators. Leisure time focuses on the available hours per day and how they balance this time with day today work and caring for themselves. The findings reveal that nearly 60% of the children in the sample spend more than four hours per day for their leisure activities. One of the facts revealed leisure activities is that these children spent a greater amount of time on passive leisure activities such as watching television. Due to the economic insecurity and instability within father absence families, boy children had to earn money for their living. Therefore, they had to work two three hours after school time, which leads to missing their leisure time. According to the findings, four of these children spend one-hour or more per day for leisure activities. However, in these single parenting houses, children do not get proper guidance on how to spend leisure or free time on hobbies or activities such as reading which can stimulate their thinking.

The environment

The environment influences a person's health state and overall well-being. In turn children's activities such as learning, recreation, leisure activities, and social relations subsequently affect the quality of the environment. The growth of population and increased level of urbanization, industrialization created stress on the natural environment of this community. Even though this community is located in Gampaha municipal area, children of this community do not have proper place for their recreation, and have no access to libraries and to cultural, religious, or social organizations. The research findings also show that the children from single parent families are marginalized from natural resources than children from intact families.

Social participation

Social interaction and childhood improvement of the children was measured with identifying the children's participation in extracurricular activities (Deutsch, Blyth, Kelley, Tolan &, Lerner, 2017). Evidence from interviews indicated that such

children were withdrawn from social activities. 2 girls and 4 boys from the sample reported having no close friends and no idea regarding social activities such as children's societies, youth clubs, and scouts, cultural or religious organizations. Two children reported having some close friends. Among the respondents the two boys who are 17 and 16 years old belong to a gang in the area.

Social and cultural influences on parenting practices

When examining the quality of parenting evidences from focus group interviews with mothers indicated that being a single parenting was a very tuff and challenging task and they often worries about the effects of single parenting, thing had to be done alone without having any body to share responsibilities with. Apart from this, in a male dominated world, they were generally paid less, irrespective of their knowledge. Lack of intelligence and lack of abilities have also become barriers for their daily living. One of the positive effects of single parenting is that when they are raised by one parent their bond and relationship with that parent is generally much stronger than it would have been otherwise.

“My mother tries to do everything for me she also buys me whatever I want. She said that she is not going to make me suffer because of mv father”.

When the cultural aspects of single parenting are taken in to account the issues are complex. Changes in family networks and situations affected these parenting practices. According to the existing data extended family pattern of the society contained another adult or grandmother or grandfather within the single house hold. Having other adult in the home, particularly, a grandmother or other relative could provide a child with extra emotional support and supervision. There were six single parent families living with grandparents. In addition to having other adults available to help with children could also benefit the single mothers coping abilities.

The skills that parent had in dealing with children had a deep influence on children's well-being. The evidence indicated that some parents reported weaken parenting practices immediately following divorce which contribute to some of the problems that children experience.

Another fact that had caused lower well-being among children is the conflict between parents prior to, during and after the divorce that contribute to. There was also evidence that children began to have difficulties, post divorced conflict had a

strong influence on children's adjustments. The study shows that children in single parent households were under a lot more stress.

The role of social worker

The finding shows that there is a great need for positive social and behavioral intervention for children and their families. The role of social work is to provide family centered services to help children to reach their full potentials. Families can identify stressors with the help of social worker and find different types of support and coping strategies to ensure physical and mental wellbeing of the children and their families. A social worker is a person to talk to someone who will listen therefore parents can talk about their feeling, challenges and life experiences. Single parent family can identify different kind of stressors and life challengers with the support of a social worker and identify coping strategies to reduce day today problems. The other important thing is social worker can link community resources such as medical assistance, housing. Social workers are the key professionals who can provide long term support to vulnerable children and their families such as to develop interventions to support the positive social and emotional growth and the development of parenting intervention.

Conclusion

This study aims to develop understanding of the impact of single parenting on children and the role of social work to support them. It focuses on examine the gaps in multiple needs of children in single parents' families in Sri Lanka. The result suggests that these children have deprivations in nutrition, clothing, education, leisure and social life. Social workers have the professional knowledge and skills to identify the interventions (Stevens, 2014) that enhance success, wellbeing of these children and social workers use in their practice with children at risk. Applying the findings to practice the author recommended a number of ways to the development of children from single parent families. It can be mention five themes summarizing the interventions in social work. Through developing relationships such as making home visits to support the parents in providing positive parent –child interactions, providing families with information, skills and supports related to enhancing the skill development of the child.

References

- Bell, W. Norman and Vogel, F. Ezra (Eds.) (1963) *A Modern Introduction to the Family*, New York. Free Press,
- Bronfenbrenner, U. (1970). *Two Worlds of childhood* US, New York, Russel sage foundation
- Bengston, V. L., & Allen, K. R. (1993). The life course perspective applied to families over time. In P. G. Boss, W. J. Doherty, R. LaRossa, W. R. Scham, & S. K. Steinmetz (Eds.), *Sourcebook of families, theories and methods: A contextual approach*, New York, Plenum
- Child and Women's Bureau, 2007
- Deutsch NL, Blyth DA, Kelley J, Tolan PH, and Lerner RM (2017) *let's talk after-school: The promises and challenges of positive youth development for after-school research, policy, and practice*. Editors. *Afterschool programs to promote positive youth development*. Springer. pp. 45–68
- Death, Erica and Pugh. Aillian (1984). *The Needs of Parents*, London Macmillan Education Ltd.
- Garfinkel, I. McLanahan, S. and Robins, P. (1994). *Child Support and Child Well-Being*. Washington, D C: The Urban Institute Press.
- McLanahan, S. and Bumpass, L. (1988). "Intergenerational Consequences of Family Disruption." *American Journal of Sociology*, 93(July): 130-152.
- McLanahan, S. and Bumpass, L. (1988). "Intergenerational Consequences of Family Disruption." *American Journal of Sociology*, 93(July): 130-1
- McLanahan, S (2000) *Father Absence and welfare of children*. Cambridge, Harved university press.
- Popenoe, D. (1996). *Life without a father*, Cambridge, Harved University Press
- Woodhead, M. (2004) 'Psychosocial Impacts of Child Work: A Framework for Research Monitoring and Intervention', *International Journal of Children's Rights* 12: 321–77

Child Marriage in South Asian Countries

Rasika Karunaratne

Abstract

Marriage is an important incidence in any society since it helps the existence of society. Sociologically marriage is an important factor because it obviously makes many relationships in society. Mature age is considered the most suitable age for marriage in the world but there is no exact age to enter marriage a girl in World, and it differs from country to country. When it is discussed early marriage, the attention always focuses on child girls because they absolutely become destitute with marriage. Having considered the issues related to child marriage, most countries have determined the marriage age to maintain the social security and protection of children. Mature age is highly considered for marriage because it is believed that he/she should be able to adapt the marriage life in both a biological and psychological manner. Especially one girl who become mature, will get an opportunity to enter marriage life thereby the girl should be able to take responsibility in marriage life otherwise the marriage life would be unpleasant,

therefore, it is highly considered that marriage should not happen at an early age because it makes many difficulties for child aged girl. The majority of all over the world believe that marriage should occur when a girl becomes mature. Whenever a young girl enters marriage she has to relinquish education and other child rights vested by universal. Child marriage which occurs everywhere in the world even today has become a tremendous issue in developing countries like South Asia. And it has also brought many issues to the girls who entered early marriages. Understanding the negative impact of child marriage many countries have decided to stop by introducing legal actions. Although child marriage is constrained by law in many countries, there are many child marriage cases are reported worldwide. It is vitally important to understand the situation of child marriage in the world and Asian countries to solve this issue. This article aims to examine child marriage in South Asian countries and its nature.

Key Words: Child, Child Marriage, Child marriage in South Asia, Child Marriage and its impact

Introduction

It is important to understand the child through the definition According to Oxford Dictionary Thesaurus & Word Power Guide (2007) defines a child as “1. A young human being below the age of full physical development, 2. A son or daughter of any age, 3. Derogatory and immature or irresponsible person”. A young person who has not yet reached puberty or reached the legal age of majority (lexico, 2021). The Free Dictionary defines a child as: “a person's natural offspring; a person 14 years and under. A "child" should be distinguished from a "minor" who is anyone under 18 in almost all states” (thefreedictionary.com, 2021). The Convention on Rights of the Child defines a child as “child is any person under the age of 18”

Many definitions for introducing a child can be found using the above term. Some countries have occasionally utilized different ages to initiate a kid into the country's legal system. As an illustration, a child is considered to be under the age of 18 years old in Sri Lankan law. Many definitions for introducing a child can be found using the above term. Some countries have occasionally utilized different ages to initiate a kid into the country's legal system. As an illustration, a child is considered to be under the age of 18 years old in Sri Lankan law. Nevertheless, other frameworks of law in Sri Lanka have used different ages to define a child to protect their child rights for example; The Sri Lankan Children and Young Persons Ordinance (1939) defines a "child" as someone under the age of 14 and a "young person" as someone between the ages of 14 and 16 (Unicef-irc.org, (n.d)). Any age that has legal importance is referred to as a "legally permitted age." In order to preserve children's rights, Sri Lankan legislation has defined multiple legally permitted ages under various statutes. The minimum age of culpability (8 years), minimum age of work (14 years), minimum age of consent for sexual intercourse (16 years), maximum age of seeking maintenance (18 years), and maximum age of kidnapping from legitimate supervision (18 years) are all considered in this study (males 14 years and females 16 years) (Vidanapathirana, 2016).

What Does Mean Child Marriage?

It is essential to clearly understand what does mean child marriage because marriage age is a crucial point for a human. Here, when it considers child marriage it is significantly important to focus on the early marriage of a girl who forces to marry early age would bring many difficulties for them. Therefore, it is needed to define and examine the current status of child marriage in the world. Child marriage is a phenomenon that has varied effects on girls and boys. In general, the number of boys in child marriages is significantly lower than that of girls over the world. In unequal partnerships, girl child spouses are also prone to domestic violence and

sexual abuse. If they become pregnant, their bodies are not prepared for childbearing, thus difficulties during pregnancy and childbirth are common. Both males and girls are frequently forced to leave education after marrying in order to enter the workforce and/or take on household responsibilities at home (unfpa.org, 2012). Child marriage is described as a girl or boy marrying before the age of eighteen and includes both legal and informal unions in which minors under the age of eighteen live with a spouse as if they are married (unicef.org, 2017). Accordingly, it is clearly pointed out that generally, less than 18-year-old a girl or a boy get into marriage is considered a child marriage.

Methodology

This study was expected to understand child marriage in south Asian countries thereby, collecting information from all the South Asian countries is not an easy task, and therefore, the method to collect information relevant to this topic is secondary data. This study was done by using secondary data which were collected from different articles and research studies done in relevance to child marriage in South Asia.

World scenario of the Child marriage

Getting a clear picture of the world figures of child marriage is essential to understanding the reality of child marriage worldwide. Therefore, this section is focused to examine the world scenario of child marriage. Nearly half of young girls in South Asia and more than a third of young girls in Sub-Saharan Africa are married by the age of 18. The 10 nations with the highest rates of child marriage are Niger, 75 percent; Chad and the Central African Republic, 68 percent; Bangladesh, 66 percent; Guinea, 63 percent; Mozambique, 56 percent; Mali, 55 percent; Burkina Faso and South Sudan, 52 percent; and Malawi, 50 percent. Between 2011 and 2020, more than 140 million girls were expected to marry, based on existing trends. In addition, 50 million of the 140 million females who would marry before they become 18 would be under the age of 15. Child marriage is most common in Sub-Saharan Africa, where 35% of young women marry before the age of 18, followed by South Asia, where nearly 30% marry before the age of 18. Latin America and the Caribbean (24 percent, data not provided), the Middle East and North Africa (17 percent), and Eastern Europe and Central Asia (17 percent) all have lower rates of child marriage (12 percent) (Epidemiology Unit, Ministry of Health, 2013)

According to UNICEF's first-ever in-depth survey of child grooms, an estimated 115 million boys and men around the world were married as minors. One in every five children, or 23 million, married before the age of fifteen. According to the data,

the Central African Republic (28%) has the greatest rate of child marriage among men, followed by Nicaragua (19%) and Madagascar (13 %) (unicef.org, 2019).

The following table shows the ten countries with the highest child marriage rate before 18 years in the world and ten countries with the highest rates of child marriage before 15 years old.

The top ten countries in the world with the highest number of child marriage

No	10 countries with the highest rate of marriage before 18 years	%	10 countries with the highest rate of marriage before 15 years	%
01	Niger	75	Niger	36
02	The central African Republic	68	Bangladesh	29
03	Chad	68	The central African Republic	29
04	Bangladesh	65	Chad	29
05	Mali	55	Eritrea	20
06	Burkina Faso	52	Guinea	20
07	South Sudan	52	Nigeria	20
08	Malawi	50	India	18
09	Madagascar	48	Sierra Leone	18
10	Guinea	63	Ethiopia	16

Sources: UNICEF, State of the World’s Children: In Numbers: Every Child Counts, 2014

The above data discuss the how extent to which child marriage has prevailed in the world. Most African countries and South Asian countries have become the most conducive home to practice early marriage in the world. The prevailing nature of child marriages does not make good sense among developed nations and educated societies. Because there can be seen many obnoxious results raise due to early child marriage. It is shocked that the factor is that 36% of child marriage has been taken before 15 years old in Niger. When it considering such kind of situation in South Asian countries, Bangladesh and India show the worst figures. In West and Central Africa, child marriage is a widespread violation of human rights that

disproportionately affects females. Young brides are more likely to drop out of school and encounter physical dangers, particularly during pregnancy. Child marriage is a serious roadblock to sustainable development because of its social, health, and economic consequences. West and Central Africa is home to six of the top ten countries with the highest rates of child marriage. In the region, the average prevalence is still high: 41% of females marry before they turn 18 years old.(unicef.org, n.d)

Discussion

Child Marriage in South Asian Countries

Concerning child marriage in the world context, it seems that a huge number of child marriages occur in African countries also other countries. The factors revealed that most child marriages happen in developing countries due to the lack of education, poor family background, and also there may be cultural factors. It is needed to examine the factors to perceive the reality of child marriage in South Asian countries. There are eight countries belonging to South Asia including Bangladesh, Bhutan, India, Pakistan, Nepal, Sri Lanka, Afghanistan, and the Maldives. South Asia has the world's highest rate of child marriage. Almost half of all women aged 20-24 years (45%) said they were married before they turned 18. Almost one-fifth of all females (17%) marry before they reach the age of 15. Child marriage is a violation of children's rights that exposes them to violence, exploitation, and abuse. India has the most brides in the world, accounting for one-third of the total. Bangladesh has Asia's highest child marriage rate (the fourth-highest rate in the world). Nepal also boasts one of Asia's highest rates of both boy and girl child marriage. (<https://www.unicef.org/rosa/what-we-do/child-protection/child-marriage>)

According to estimates, at least 1.5 million girls under the age of 18 marry each year in India, making it the country with the most child brides in the world, accounting for a third of the global total. Currently, over 16% of adolescent girls aged 15 to 19 are married. While the percentage of girls marrying before the age of 18 has decreased from 47% to 27% between 2005-2006 and 2015-2016, it is still too high (<https://www.unicef.org/india/what-we-do/end-child-marriage>). In Bhutan, Child marriage is still prevalent, according to UNICEF's most recent data, with 6.2 percent of the population married by the age of 15 and 25.8 percent married by the age of 18.5 years old (www.unicef.org/infobycountry/bhutan_statistics). Bangladesh is a Muslim-majority country with a population of over 163 million. The majority of Bangladeshis adhere to Islamic principles and beliefs, which can be seen in a variety of socio-cultural behaviours. In light of such ideals, Bangladesh's

tradition of legalizing child marriage is an issue that requires a comprehensive yet rigorous solution. Bangladesh currently ranks fourth in the world and first in Asia in terms of child marriage (Arnab, 2020) According to UNICEF, 29% of Bangladeshi girls marry before the age of 15, and 65% marry before the age of 18(<https://www.hrw.org/report/2015/06/09/child-marriage-bangladesh>)

According to data from the Pakistan Demographic and Health Survey (PDHS) 2017-18, 3.3 percent of girls under the age of 15 are married off, while 18.3 percent of females under the age of 18 are married off, according to Qamar Naseem, a rights activist from Peshawar. Across the country, about 4.7 percent of boys under the age of 18 are married off, he added. According to Naseem, child marriage is significantly higher in Pakistan's newly combined tribal areas, where roughly 35 percent of all child marriages occur (<https://www.dw.com/en/pakistan-how-poverty-and-exploitation-drive-child-marriages/>).

UNICEF estimates that 21% of Pakistani girls are married by the age of 18, and 3% before the age of 15. Child marriage is most common in the country's poorest and most disadvantaged groups, and it has disastrous consequences: Girls who marry are more likely than other girls to drop out of school, they have larger pregnancy-related health risks than women, and their children are more likely to have health problems. Domestic abuse is more common among married women than it is among unmarried women. Furthermore, child marriage further impoverishes households(<https://www.hrw.org/news/2018/11/09/time-end-child-marriage>).According to available data on child marriage in Afghanistan, between 30 and 40 percent of women get married before they reach the age of 18(National Risk and Vulnerability Assessment (2011- 2012.).Afghanistan ranks 170th out of 189 nations on the UN's Gender Inequality Index, making it one of the most difficult locations in the world for women and girls to live. More than a third of Afghan girls marry before they become 18, and nearly a tenth marry before they turn fifteen(www.worldvision.ca/stories/gender-equality/choose-to-challenge-child-marriage-Afghanistan).

In Nepal, 41% of women aged 20 to 24 marry before they reach the age of 18. In South Asia, the country has the third-highest rate of child marriage (<https://nepal.unfpa.org/en/node>).Nepal has a high rate of child marriage. The percentage of women between the ages of 18 and 22 who married as children is 38.5 percent, however, it has been steadily declining over time. The proportion of girls marrying before the age of 15 has similarly decreased. Child marriage is linked to a lower level of wealth, education, and labour force involvement. However, they are merely correlations, not causative effects. Information on the trend in child marriage over time, where it is most widespread in a country, and what the features

of girls marrying young are essential to building programs and policies to minimize child marriage (chata,2016).

According to census data of Maldives, 95% of the children have never been married. Child marriage occurs in the country, albeit in small numbers, with only 0.60 percent of minors (106 children aged 15-17) married at the time of the Census. This equates to 106 children aged 15 to 17-year-old who was married at the time of the census. The indicator "percentage of women aged 20-24 years who were married or in a union before the age of 15 and before the age of 18" revealed that child marriage is slightly less prevalent among the 20-24-year-old population than among the present child population (15-17 years). 0.35 percent of women between the ages of 20 and 24 were married before they turned 18 (National Bureau of Statistics, Ministry of Finance & Treasury, 2014). Under Sri Lankan common law, underage marriages are prohibited, and the legal age for marriage is 18. The Department of Census and Statistics in Sri Lanka reported the following (on the proportion of the married population) in 2012. There are 104,176 married citizens between the ages of 15 and 19, with 85,392 females (82 per cent) and 18,784 males (18 per cent). A total of 3530 married females under the age of 15 have been reported, while no men have been reported(<https://www.ecpat.lk/child-marriage>).By the age of 15, child marriage rates in Sri Lanka are at 2%, and by the age of 18, they are at 12% (<https://www.bbc.com/news/world-asia->). Under the common law of Sri Lanka, underage marriages are prohibited. The legal age is 18 years old. However, the Muslim Marriage and Divorce Act (MMDA), which has been in effect for decades, permits Muslim community leaders, who are predominately male, to decide on the marriage age (<https://www.bbc.com/news/world-asia>).

Even though most countries have laws requiring girls to marry at the age of 18, child marriage is nevertheless common in South Asia. The majority of marriages are planned by parents and local leaders, either with or without the girl's agreement. Child marriage is perpetuated by several causes, including a high value put on girls' sexuality, gender discrimination, gaps in national laws, inadequate implementation of child marriage prevention laws, illiteracy, low access to school, poverty, and conflict and natural disasters. These systemic factors that influence child marriage are described further down (Tina, Ravi & Ellen, 2013).

Child Marriage and its social impact on society

It is important to attain child marriage and its social impact on society with a view to ascertain the reality behind child marriages. The majority of child marriage cases are reported in South Asian countries which is an awkward situation and has created a black spot in these countries. child marriage poses a serious health threat. Psychologically, women who were married as youngsters are more prone to experience Posttraumatic Stress Disorder (PTSD) and depression symptoms (https://www.equalitynow.org/long_term_impacts_child_marriage). Child marriage, a kind of early and forced union, is rooted in damaging traditional norms (and practices that have been passed down through centuries, wreaking havoc on the lives of girls, their families, and society as a whole. It is a dangerous practice that seriously jeopardizes the girl child's best interests. Child marriage is more common in impoverished households and those with lower levels of education, as well as in fragile states affected by natural disasters and conflict (World Vision, UK, 2013.). In South Asia, child brides frequently marry considerably older males, who are more likely to be HIV positive than younger men because they have had unprotected intercourse with several or high-risk partners (International Center for Research on Women (ICRW), 2012). Young girls who married before the age of 18 were twice as likely to report being beaten, slapped, or intimidated by their spouses, according to an Indian study. They were also three times more likely to say they had been forced to have sex against their will in the past six months (International Center for Research on Women (ICRW), 2007.). According to recent research in Bangladesh, girls are frequently subjected to domestic abuse if they fail to match the needs and expectations of their husbands and family members in the areas of housework and sexuality. This includes dowry disputes, which are a common source of severe acts of violence against girls, such as mental torture and physical abuse. Young men in Bangladesh have spoken up against the pressures of early marriage, blaming their aggressive behaviour toward their spouses on their lack of preparation for marriage and family life (World Vision, UK, 2013.). Girls' poor worth is intimately linked to the lack of investment in their future. Girls are removed from school once their marriage is finalized, and they are less likely to be educated than boys. In Pakistan, studies have found a link between education and marriage age. Many studies have also shown that teenage married girls' access to formal and informal education is severely constrained due to household and child-rearing duties, as well as discriminatory gender norms that do not value girls' education (International Center for Research on Women (ICRW), 2005).

Child marriages frequently result in an early pregnancy, which can lead to a variety of health issues. She will be unable to cope with changes in her body and sexual behaviours that occur during puberty if she does not have adequate awareness of

these topics. Even elderly women are no longer capable of adequately guiding her. During pregnancy, delivery, and the post-delivery period, older women used to keep a close eye on the situation. However, today's elderly ladies lack the information and positive attitude that women did in the past to seek qualified medical personnel (<https://blog.ipleaders.in/child-marriage-impacts-consequences-effects-girl-child>).

Conclusion

It is evidently visible that early marriages have become a tremendous issue in South Asian countries due to economic problems, lack of awareness, and other social factors. When it is considered the factors that impact child marriages, unawareness and poor economic condition of the family have been toughly caused to promote of child marriages. Even though all the South Asian countries have imposed the minimum age for marriage in terms of control of early marriage, a considerable number of child marriages occur in South Asia. Concerning this calamitous situation, there should be a practical mechanism to avoid child marriage not only in South Asian countries but also in other countries in the world. Most probably this teaser has created many arduous problems among married children. Although many International Non-Governmental Organizations and other government institutions work toward minimizing the amount of early marriage, it seems that some religious activist has been a problematic hurdle to controlling this circumstance. Children are the most important future investment in any society therefore, there should be a conducive environment to well grow in society without any troubles for children all over the world. But, children in developing countries, are always facing many troubles make by people in society. It is a timely need to block all access to work against children in these countries. Child marriage does not occur consent of children, it leads by elders of the family. Indeed, this kind of environment smashed whole the child world. Therefore, all authorities should come to one platform to make a concrete solution to minimize early marriages.

References

Arnab AhnafThahmid, Sanwar MD. (2020). Child Marriage in Bangladesh: Policy and Ethics, *Bangladesh Journal of Bioethics*, 11: 24-34

Child marriage in Kosovo (Overview) November 2012 Version 01- Epidemiology Unit, Ministry of Health, Child Marriage; Weekly Epidemiological Report, Vol 40 No.11, 9th -15th March 2013

http://www.unicef.org/infobycountry/bhutan_statistics.html (last visited February 28, 2014).

Institute/Delegation of the European Union to Afghanistan. (2014). “National Risk and Vulnerability Assessment (2011- 2012)”.

International Center for Research on Women. (2007). *How to End Child Marriage: Action Strategies for Prevention and Protection*.

International Center for Research on Women. (2012) .*Child Marriage in Southern Asia: Context, Evidence and Policy Options for Action*.

International Center for Research on Women. (2005). *Too Young to Wed*. Rep. Khanna.Tina, Verma. Ravi, Weiss. Ellen. (2013). *Child Marriage in South Asia: Realities, Responses and the way forward*; International Centre for Research and women for the UNFPA Asia Pacific Regional Office, Bangkok.

Male, Chata; Wodon, Quentin. (2016). *Basic Profile of Child Marriage in Nepal*. Health, Nutrition and Population Knowledge Brief; World Bank, Washington, DC. © World Bank.

National Bureau of Statistics, Ministry of Finance & Treasury Children in the Maldives: Analysis of Children the Maldives from Census 2014.

Oxford Dictionary Thesaurus & Word power Guide. (2007). (Sri Lankan Edition); Oxford University Press.

The United Nations Convention on the Child – The children’s version, UNICEF Vidanapathirana, Muditha. (2016). *Global Journal of Nursing and Forensic Studies*.

World Vision. (2013). *UN Tying the Knot Exploring Early Marriage in the Fragile States*. Vidanapathirana. Muditha; (2016) *Global Journal of Nursing and Forensic Studies-*

Web sources:

<https://www.omicsonline.org/open-access/legally-approved-ages-of-children-knowledge-and-opinions-amongundergraduates-.php?aid=7972>
<https://www.lexico.com/definition/child>

<https://legal-dictionary.thefreedictionary.com/child>

The United Nations Convention on the Child – The children’ version, UNICEF

https://www.unicef-irc.org/portfolios/documents/440_sri-lanka.htm

Child marriage in Kosovo (Overview) November 2012 Version 01-

<https://eeca.unfpa.org/sites/default/files/pubpdf/unfpa%20kosovo%20overview.pdf>

<https://www.unicef.org/rosa/what-we-do/child-protection/child-marriage>

Child Marriage; Weekly Epidemiological Report; A publication of the Epidemiology Unit, Ministry of Health; Vol 40 No.11, 9th -15th March 2013

<https://data.unicef.org/topic/child-protection/child-marriage/>

<https://www.unicef.org/press-releases/115-million-boys-and-men-around-world-married-children-unicef>

<https://www.hrw.org/report/2015/06/09/marry-your-house-swept-away/child-marriage-> Bangladesh

<https://www.dw.com/en/pakistan-how-poverty-and-exploitation-drive-child-marriages/a->

<https://www.hrw.org/news/2018/11/09/time-end-child-marriage-pakistan>

<https://www.worldvision.ca/stories/gender-equality/choose-to-challenge-child-marriage-afghanistan>

<https://nepal.unfpa.org/en/node/15217>

<https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/24546> License: CC BY 3.0 IGO

<https://www.ecpat.lk/child-marriage/>

<https://www.bbc.com/news/world-asia-39898589>

<https://www.bbc.com/news/world-asia-39898589>

https://www.equalitynow.org/long_term_impacts_child_marriage

<https://blog.ipleaders.in/child-marriage-impacts-consequences-effects-girl-child/>

ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන මට්ටම් හා සේවා වියුක්ති උපනතීන් කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

මල්ෂානි හෙට්ටිආරච්චි

සාරසංකෙෂ්පය

ළමා පරපුරේ සාර්ථක පැවැත්මක් හා යහපත් ගුණ ගරුක සමාජයක් උදෙසා අධ්‍යාපනය අත්‍යවශ්‍ය සංකල්පයක් වනවා සේම එය සමාජයේ ඉහළ වරප්‍රසාද සහිත පුරවැසියන් බිහි කිරීමට ද හේතු සාධක වේ. අධ්‍යාපනය යනු පුද්ගලයා සතු දැනුම, කුසලතා, ආකල්ප, වර්ධනය කිරීමේ ක්‍රමවත් වූ ක්‍රියාදාමයක් ලෙස අර්ථ දක්වා ඇත. රටක සංවර්ධන උපනතීන් කරා ගමන්කරන විට අධ්‍යාපනය ප්‍රබල සාධකයක් ලෙස හඳුනා ගනී. එසේම පුද්ගලයා තුළ බුද්ධිය, පෞරුෂය, කුසලතා, දැනුවත් භාවය වර්ධනය තුළින් රටක සංවර්ධනය උපනතීන් සාර්ථකව ළඟා කරගැනීම පහසු කරනු ඇත. සෑමට අධ්‍යාපනය යන ප්‍රතිපත්තිය තුළ සියල්ලන්ම අධ්‍යාපනය ලැබුව ද එහිදී සිය කුසලතාව, රුචිකත්වය, ආදායම් තත්ත්වය පවුල හා සමාජ තත්ත්වය යන සාධක අනුව අධ්‍යාපන මට්ටම තීරණය කරයි. එම අධ්‍යාපන මට්ටම් විධිමත්, අවිධිමත් හා නොවිධිමත් ලෙස කාණ්ඩ කර දැක්විය හැකිය. රටේ ශ්‍රම බලකාය මෙම විවිධ අධ්‍යාපන මට්ටම් නියෝජනය කරයි. ඒ අනුව සේවා වියුක්ති උපනතීන් අවම කිරීමට අධ්‍යාපන මට්ටම් වල දායකත්වය කවර ආකාරයෙන් බලපාන්නේද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි මූලික අරමුණ වේ. මෙහිදී අධ්‍යයන ප්‍රදේශය ලෙස

ඉහළ සේවා වියුක්ති අගයක් ඇති මාතර දිස්ත්‍රික්කය තෝරා ගනු ලබයි. එහි දී රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය, කාර්මික විද්‍යාලය හා ප්‍රධාන පාසල් දෙකක් ස්වයං රැකියා සංසදය නියෝජනය වන පරිදි මාලිම්බඩ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ ග්‍රාම නිලධාරී වසම් වලින් නියැදිය තෝරාගනී. මෙම නියැදියට ලබා දෙන ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් අදාළ දත්ත රැස් කරනු ලබයි. සංඛ්‍යානමය දත්ත විශ්ලේෂණයේ දී විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාන ක්‍රම, සහසම්බන්ධතා සංගුණකය, ප්‍රතිපායනය, කයි වර්ග පරීක්ෂාව යන දත්ත විශ්ලේෂණ ක්‍රම යොදා ගන්නා ලදී. කිසිදු අධ්‍යාපනයක් නොලද ප්‍රජාවගේ ප්‍රමාණය කෙරෙහි රැකියා නියුක්ත විමෙහි බලපෑම පරීක්ෂා කිරීමේදී ඉහළ ධන සම්බන්ධතාවයක් පවතින බව දැකගත හැකිය. දත්ත විශ්ලේෂණයේදී සේවා වියුක්ති උපනතීන් සාධක විශ්ලේෂණයේදී අධ්‍යාපන මට්ටමෙන් ඉහළ ප්‍රජාව අතර සේවා වියුක්තිය ඉහළ බව හඳුනා ගැනුණි. ඒ අනුව විධිමත් අධ්‍යාපනය ශ්‍රම වෙළඳපොලට ගැලපෙන ලෙස සකස් විය යුතුය යන්න නිගමනය විය. රැකියා සඳහා තෝරා ගැනීමේදී අධ්‍යාපනය ලැබූ පාසල, පවුලේ සමාජ තත්ත්වය, යන සාධක වල බලපෑමක් දැකගත හැකිය. න්‍යායාත්මක දැනුම මත පමණක් පදනම් වූ අධ්‍යාපනය

ප්‍රායෝගික භාවිතයන් සමඟ වෙනස්ව විම තුළ අධ්‍යාපනය හා විරැකියා මට්ටම අතර ඇති පරතරය අවම කළ හැකි යැයි යෝජනා කළ හැකිය. පුද්ගල අධ්‍යාපන මට්ටම සේවා විද්‍යාත්මකයට හෝ සේවා නියුක්තියට බලපෑමක් ඇති කරනු ලබයි.

ශ්‍රම බලකාය මගින් රටක ආර්ථික වර්ධනය, සංවර්ධන උපනතීන් තීරණය කරයි. ශ්‍රී ලංකාවේ ශ්‍රම බලකාය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේ දී මුළු ජනගහනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සේවා විද්‍යාත්මක ජනගහන ප්‍රතිශතය ඉතා විශාල අගයක් ගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ විරැකියා

තත්ත්වය තුළ අධ්‍යාපන මට්ටම, වයස, ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය අනුව යම් යම් වෙනස්කම් හඳුනාගත හැකිය. මෙම ව්‍යුහාත්මක වෙනස්කම් සහිත සේවා විද්‍යාත්මක සම්බන්ධයෙන් විවිධ නිර්වචනයන් ඉදිරිපත් වී ඇත. සේවා විද්‍යාත්මක අවම කිරීම සඳහා විවිධ ක්‍රම උපයෝගී කරගෙන තුළ ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. ශ්‍රම වෙළඳපොළ තුළ සේවා විද්‍යාත්මක පරතරයට අධ්‍යාපන මට්ටම් ගැලපිය හැකිනම් ශ්‍රී ලංකාවට සීඝ්‍ර ආර්ථික වර්ධනයක් හා සංවර්ධනයක් අත්පත්කර ගත හැකිය.

මුඛ්‍ය පද: අධ්‍යාපන මට්ටම, සේවා විද්‍යාත්මකය, ශ්‍රම වෙළඳ පොළ, ශ්‍රම සැපයුම

හැඳින්වීම

අධ්‍යයන සත්වයකු වූ මිනිසාට සිය ජීවිතය පුරාම යම් යම් අවස්ථාවන්හිදී විවිධ දේ පිළිබඳව ඉගෙනීමට අවස්ථාව සැලසේ. අධ්‍යාපනය යන්නට නිර්වචනයන් ඉදිරිපත් වී ඇත්තේ ඉගෙනීම, ඉගැන්වීම, රසවිඳීම, පුහුණුව ආදී විවිධ දේ ඊට අයත් වන බැවිණි. ඉගෙනීම යනු “පුද්ගලයා තුළ දැනුම, කුසලතා, ආකල්ප, වර්ධනය කරන ක්‍රියාවලියකි” එසේම අධ්‍යාපනය යනු “මිනිසාගේ කායික, මානසික, සාමාජීය, සංස්කෘතික, සඳවාරාත්මක, අධ්‍යාත්මික වශයෙන් සහජ ශක්තීන් නොනවත්වා වර්ධනය කරන්නා වූ නිත්‍ය ක්‍රියාවලියකි” (ගුණසේකර, 2011). ශ්‍රී ලංකාවේ වයස අවු: 14 ට අඩු සියල්ලන්ට අධ්‍යාපනය ලැබීම අනිවාර්ය සාධකයක් ලෙස සලකනු ලබන (කාරියවසම්, 1999). නමුත් පුද්ගලයාගේ අධ්‍යාපන මට්ටම තීරණය වීමට විවිධ හේතු සාධක බලපායි. මෙලෙස විවිධ අධ්‍යාපන මට්ටම්වලට හිමිකම් කියන පුද්ගලයන්ගේ ජීවන වෘත්තීය තීරණය කිරීමට අධ්‍යාපන මට්ටම ප්‍රබල සාධකයක් වේ. ශ්‍රම වෙළඳපොළ තුළ ශ්‍රම ඉල්ලුම හා සැපයුම අනුව සේවා විද්‍යුක්තිය තීරණය වේ. ශ්‍රම ඉල්ලුම් සාධක වලට ශ්‍රම සැපයුමේ සාධකයක් වන පුද්ගලයා සතු අධ්‍යාපන මට්ටම් නොගැලපීම හා පුද්ගල රුචිකත්වය හේතු කොටගෙන සේවා විද්‍යුක්ත ජනගහනයක් බිහි වේ (හේරත්, 1999). ශ්‍රම වෙළඳපොළ තුළ සේවා විද්‍යුක්ති අනුපාතය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේ දී අධ්‍යාපන මට්ටම අඩු පුද්ගලයන් අතර විරැකියා මට්ටම අඩු අගයක් ද ඉහල අධ්‍යාපන මට්ටමක් සහිත පුද්ගලයන් අතර ඉහල සේවා විද්‍යුක්ති අනුපාතයක් ද හඳුනාගත හැකිය. විධිමත්, අවිධිමත් හා නොවිධිමත් යන අංශවල අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදයන් ශ්‍රම වෙළඳපොළ ශ්‍රම ඉල්ලුමට ගැලපුම් කළ හැකි නම් ඉහළ සේවා විද්‍යුක්ති අනුපාතයන් අවම කර ගත හැකිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ක්‍රමය හා එහි උපනතින්

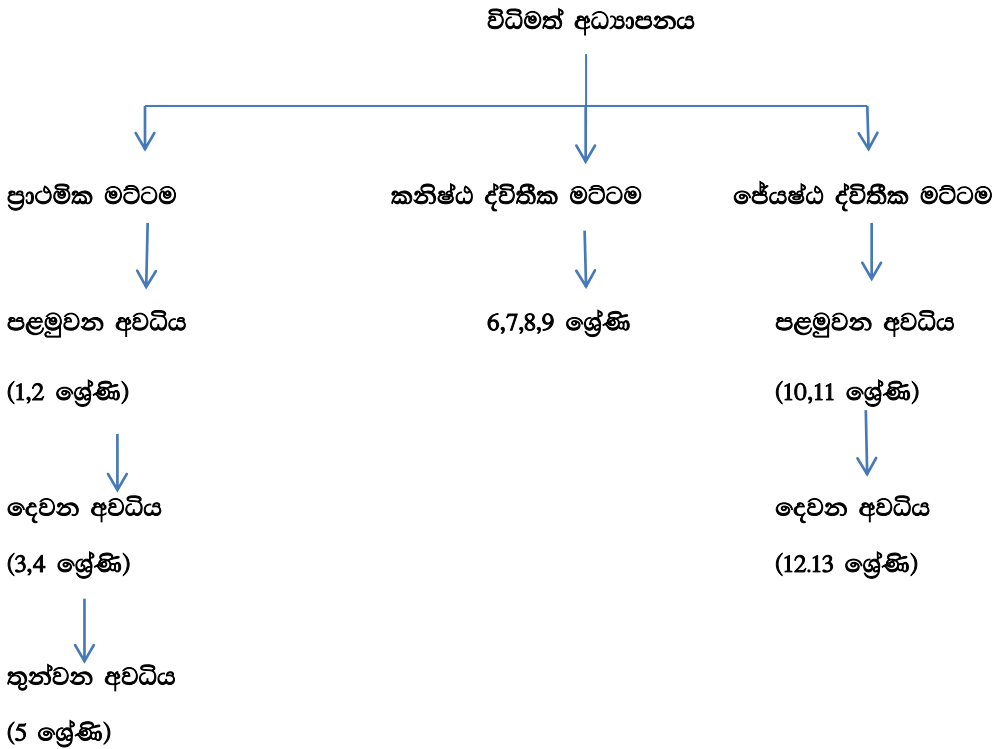
ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ක්‍රමයේ ඉතිහාසය පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේදී ආගමික ස්ථාන කේන්ද්‍ර කොට ගත් අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් හඳුනාගත හැකිය. නමුත් යටත්විජිත කාල වලදී ආගම පදනම් කරගත් අධ්‍යාපන ආයතන බිහි වූවත් සැමට සමාන අධ්‍යාපන අවස්ථා නොලැබිණ. 1940 දශකය පමණ වන විට මෙහි සමාජ විෂමතාව බිඳ දමමින් කන්නන්ගර මහා විද්‍යාල හරහා අධ්‍යාපනය නොමිල සේවාවක් බවට පත්විය. එමගින් සාක්ෂරතාවයේ ඉහලයාමට සාපේක්ෂව ශ්‍රම වෙළඳපොළ විවෘත නොවීම හරහා ප්‍රථම තරුණ කැරැල්ල 1970-80 කාලය තුළ ඇතිවිය. අධ්‍යාපන ක්‍රමය පුළුල් වූවද ශ්‍රම වෙළඳපොළ ඊට සරිලන අයුරින් වර්ධනය නොවීම එකී කැරැල්ලට හේතු සාධක විය (ආරච්චි, 2009). මෙලෙස විකාශනය වූ අධ්‍යාපන ක්‍රමය වර්තමානය වන විට රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික යන දෙ අංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. මෙම අධ්‍යාපන ක්‍රමයන් හි ව්‍යුහය, පරිපාලනය ආදිය සැලකිල්ලට ගෙන කොටස් 3ක් යටතේ හඳුනා ගත හැකිය.

1. විධිමත් අධ්‍යාපනය
2. අවිධිමත් අධ්‍යාපනය
3. නොවිධිමත් අධ්‍යාපනය

විධිමත් අධ්‍යාපනය

ශ්‍රී ලංකාවේ විධිමත් අධ්‍යාපනය ලෙස අර්ථ දක්වා ඇත්තේ පාසල්, පිරිවෙන්, විශ්වවිද්‍යාල වැනි විධිමත් ආයතන මගින් ලබා ගන්නා අධ්‍යාපනයයි. එනම් ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනයේ සිට උසස් අධ්‍යාපනය දක්වා වූ ක්‍රමවේදය වේ. අධ්‍යාපන පද්ධතියේ අරමුණු අනුව ශාස්ත්‍රීය හා තාක්ෂණික ලෙස විධිමත් අධ්‍යාපනය දෙවැදෑරුම් වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩි අවධානයක් යොමුව පවතින්නේ විධිමත් අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදය පිළිබඳවයි. (ගුණසේකර 2011) එය පාසල් අධ්‍යාපනයේ දී පහත අයුරින් වර්ගීකරණය කළ හැකිය.

රූපසටහන : 1 ශ්‍රී ලංකාවේ විධිමත් අධ්‍යාපනයේ ව්‍යුහය

මූලාශ්‍රය: ගුණසේකර, 2011

ඉහත වර්ගීකරණය ට අනුව වර්තමානයේ බොහෝ ශිෂ්‍යයන් කනිෂ්ඨ ද්විතීක මට්ටම හා ජ්‍යෙෂ්ඨ ද්විතීක මට්ටමේ දී අධ්‍යාපනය අවසන් කරයි. මෙසේ පාසල, පිරිවෙන පදනම් කොට ගෙන ජ්‍යෙෂ්ඨ ද්විතීක මට්ටම පසුකරන සුළු පිරිසක් උසස් අධ්‍යාපනයට යොමු වී ශ්‍රම වෙළඳපොළට ඇතුළත් වන අතර ඉතිරි කොටස සෘජුවම ශ්‍රම වෙළඳපොළට නිරාවරණය වේ. මෙම උසස් අධ්‍යාපනයට යොමු නොවන තවත් කාණ්ඩයක් නොවිධිමත් අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදය තම ඉදිරි ගමනට තෝරා ගනී. නමුත් එසේ නොවී ශ්‍රම වෙළඳපොළට ප්‍රවිෂ්ට වන පිරිස ඊට වඩා ඉහල අගයක් ගනී. රටේ විධිමත් අධ්‍යාපනය න්‍යායාත්මක

ප්‍රවේශයක් ගැනීම තුළ වැඩ ලෝකයට මෙම ශ්‍රමය ඵලසිත්ම ගැලපිය නොහැකි වී ඇත (ගුණසේකර,2011).

අවිධිමත් අධ්‍යාපනය

පුද්ගල හා සමාජ අත්දැකීම් පාදක කොට ගෙන විවිධ පරිසර පද්ධති වලදී ලබා ගන්නා අසංවිධිත ක්‍රියාවලියකින් ලබන අධ්‍යාපනය අවිධිමත් අධ්‍යාපනය නම් වේ. අවිධිමත් අධ්‍යාපනයට කලින් නියම කරගත් සූත්‍ර හෝ මාර්ගෝපදේශයන් නොමැත. උදා- පුස්තකාල, ජනමාධ්‍ය, පරිසරය තුළින් ලබන අධ්‍යාපනය දැක්විය හැකිය.

නොවිධිමත් අධ්‍යාපනය

විධිමත් අධ්‍යාපන ක්‍රමයට අන්තර් ග්‍රහණය නොවූවන්හට ක්‍රමවත් දැනුම් සම්භාරයක් ප්‍රේෂණය කරන ක්‍රමවේදයකි. බොහෝ විට රැකියා ඉලක්ක කොට ගෙන මෙම අධ්‍යාපන ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කෙරේ. උදා- කොණ්ඩා මෝස්තර පාඨමාලා, ඉලෙක්ට්‍රොනික පාඨමාලා, වර්තමානයේ නොවිධිමත් අධ්‍යාපනය සම්පූර්ණ කරන NVQ තත්ත්වයන් යටතේ උසස් අධ්‍යාපන අවස්ථා ලබා ගත හැකිය.

ශ්‍රම බලකාය

“රැකියාවක් කිරීමට හැකියාව ඇති රැකියාවක් කිරීමට කැමති එනම් දැනටමත් රැකියාවක් කරමින් සිටින පුද්ගලයන් සහ රැකියාවක් අපේක්‍ෂාවෙන් සිටින පුද්ගලයන් ශ්‍රම බලකායට අයත් වේ”. (ශ්‍රම බල සමීක්‍ෂණ වාර්තාව, 2019) මෙම ශ්‍රම බලකායට අයත් පිරිස ආර්ථික වශයෙන් ක්‍රියාශීලී හා ආර්ථික වශයෙන් ක්‍රියාශීලී නොවන වශයෙන් වර්ගීකරණය කළ හැකිය (ශ්‍රම බල සමීක්‍ෂණ වාර්තාව, 2019)

ආර්ථික වශයෙන් ක්‍රියාශීලී නොවන ජනගහනය

පූර්ණ කාලීන අධ්‍යාපනය ලබන සිසුන්, ගෘහනියන්, සේවයෙන් විශ්‍රාම ගිය පුද්ගලයින්, ආබාධිත පුද්ගලයින් ආර්ථික වශයෙන් ක්‍රියාශීලී නොවන ජනගහනයට ඇතුළත් වේ (ශ්‍රම බල සමීක්‍ෂණ වාර්තාව,2019)

ආර්ථික වශයෙන් ක්‍රියාශීලී ජනගහනය

අදාළ සමීක්ෂණය සිදුවන කාලය තුළ රැකියා විසුක්ත හා රැකියා නිසුක්ත මුළු ජනගහනය වෙයි.

රැකියා නියුක්ත ජනගහනය

සමීක්ෂණ කාලය තුළ අවම වශයෙන් එක් පැයකින් ආර්ථික කටයුත්තක යෙදුන සේවකයන්, සේවායෝජකයන්, තමාගේ ආර්ථික කටයුත්තක යෙදෙන පවුලේ ආර්ථික කටයුත්තකට දායකවන්නන් වේ.

රැකියා වියුක්ත ජනගහනය

සමීක්ෂණ කාලය තුළ රැකියාවක් නොකරන නමුත් රැකියාවක් සොයමින් සිටින ඉදිරි සති දෙක තුළ කිසියම් රැකියාවක් ලැබුනහොත් භාර ගැනීමට සූදානම් පුද්ගලයින් වෙයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා වියුක්ති ගැටලුව

ආර්ථික ස්ථාවරත්වය පිළිබඳව සලකා බැලීමේ දී විරැකියා අනුපාතය ප්‍රබල සාධකයකි. ආර්ථික සංවර්ධන උපනතීන් විග්‍රහ කිරීමේදී ද විරැකියා අනුපාතයට ඉහළ බර තැබීමක් සිදු කරනු ලබයි. කාර්යක්ෂමතාව උපරිම වන හා සම්පත් ඵලදායීව භාවිතා වන ආර්ථිකයක විරැකියා අනුපාතය ශුන්‍ය අගයක් ගනී. එසේම විරැකියා අනුපාතය රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති තීරණය කිරීමට අවශ්‍ය දිශානතිය පෙන්නුම් කරන සාධකයකි. සංවර්ධිත රටවල අවම අනුපාතයක් පෙන්නුම් කරන විරැකියා අනුපාතය ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල ඉහළ අගයක් නිරූපණය කරයි(අතපත්තු, 2011). සේවා වියුක්තිය යන්නට විවිධ පුද්ගලයන් හා ආයතන විවිධ නිර්වචන ඉදිරිපත් කොට ඇත. අදාළ කාල පරිච්ඡේදය තුළ වැටුපකට, වේතනයකට, ලාභයකට හෝ පවුලේ ආදායම වැඩි කිරීමට කිසියම් රැකියාවක් සොයමින් සිටින හෝ රැකියාවක් බලාපොරොත්තුවෙන් සිටින එහෙත් රැකියාවක් නොමැති පුද්ගලයන් හා ගත වූ සතිය තුළ රැකියාවක් නොමැතිව සිටින අය හා රැකියාවක් සොයමින් සිටින අය හෝ රැකියාවක් බලාපොරොත්තුවෙන් සිටි අය මෙන්ම එවැනි පුද්ගලයන්ට එම සතිය තුළ රැකියාවක් කිරීමට හැකියාවන් ද තිබූ අය නම් එවැනි පුද්ගලයන් විරැකියා අනුපාතයට අයත් වේ (ශ්‍රම බල සමීක්ෂණ වාර්තාව, 2019).

ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තු නිර්වචනයට අනුව ගත වූ සතිය තුළ අඩුම වශයෙන් පැයක් වත් ශ්‍රමය සැපයීමට නොහැකි පුද්ගලයන් විරැකියාවෙන් යුතු පුද්ගලයන් ලෙස හැඳින්වේ (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2019). ශ්‍රී ලංකාවේ රැකියාවක් කිරීමට කැමැත්තක් පැවතිය ද ඊට අවස්ථාවක් නොමැති ඉවිජානුගත සේවා වියුක්තියෙන් පසුවන තරුණ ශ්‍රමයක් දැකගත හැකිය. එසේම රැකියාවක් කිරීමට කැමැත්තක් නොමැති ඉවිජානුගත සේවා වියුක්තියෙන් පෙළෙන තරුණ ශ්‍රමයක් ද ආර්ථිකය තුළ හඳුනාගත හැකිය. වර්ෂයේ එක් එක් කාලවල දී ඇතිවන රැකියා අවස්ථා හේතුවෙන් සේවා වියුක්තියේ තවත් පැතිකඩක් පෙන්නුම් කරයි. වාරික සේවා වියුක්තිය ලෙස එය හඳුන්වනු ලබයි. එනම් විවිධ උත්සව, කෘෂි අංශය, සංචාරක අංශය යන අංශ හේතුවෙන් මෙම වාරික සේවා වියුක්තිය ඇති වේ. එසේම උගත් තරුණ පිරිස තමාට සුදුසු රැකියාවක් ලැබෙන තුරු තමා නියැලී සිටි රැකියාවෙන් ඉවත් වී වෙනත් රැකියාවකට යන කාලය තුළ ආර්ථිකයේ මැවෙන විරැකියා තත්ත්වය සාර්ෂික සේවා වියුක්තිය නම් වේ (කාර්යවසම්,1999). තාක්ෂණික ආගමනය නිසා ආර්ථිකය තුළ ව්‍යුහමය රැකියා වියුක්තියක් ඇති කරයි. උදහරණ ලෙස කෘෂි අංශයේ ගොයම් කැපීමට තාක්ෂණික උපකරණ භාවිතය තුළ ඇති වූ විරැකියා තත්ත්වය හඳුන්වා දිය හැකිය. මෙම විරැකියා තත්ත්වය දීර්ඝ කාලීනව ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයට බලපෑම් සිදු කරන සේවා වියුක්ති තත්ත්වයකි. ව්‍යාපාර වක්‍රයන් හි ඇතිවන දෝලනය හේතුවෙන් ඇතිවන සේවා වියුක්තිය වක්‍රීය සේවා වියුක්තිය

නම් වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි අංශය තුළ හා රාජ්‍යය ව්‍යවසාය වැනි අංශවල යම් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියක් ප්‍රශස්ථ අයුරින් ඉටු කිරීමට අවශ්‍ය ශ්‍රමයට වඩා වැඩි ශ්‍රමයක් ඊට යොදවා ගත් විට ඒ තුළ සැඟවුණ සේවා විද්‍යුක්තියක් නිර්මාණය වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා විද්‍යුක්ති අනුපාතය අනෙකුත් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් සමග සැසඳීමේ දී පහළ අගයක් නිරූපණය කරයි. නමුත් ඉහළ අධ්‍යාපන මට්ටමක් සහිත තරුණ ප්‍රජාව තුළ සේවා විද්‍යුක්ති අනුපාතය ඉහළ අගයක් ගනී. මෙම පිරිසෙන් බහුතරය වසරකට වඩා වැඩි කාලයක් සේවා විද්‍යුක්තව සිටීමට සිදුවේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය අනුව සේවා විද්‍යුක්තිය

ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්වනු ලබන ශ්‍රම බල සමීක්‍ෂණ වාර්තාවට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය අනුව සේවා විද්‍යුක්තියේ ස්වභාවය පහත පරිදි දැක්විය හැකිය.

වගු අංක : 01 ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය අනුව සේවා විද්‍යුක්තිය 2010-2019

වසර	එකතුව	පුරුෂ	ස්ත්‍රී
2010	4.9	3.5	7.5
2011	4.0	2.7	6.3
2012	4.0	2.8	5.8
2013	4.4	3.2	6.2
2014	4.3	3.1	6.5
2015	4.7	3.0	7.6
2016	4.4	2.9	7.0
2017	4.2	2.9	6.5
2018	4.4	3.0	7.1
2019	4.8	3.3	7.4

මූලාශ්‍රය: 2019 ශ්‍රම බල සමීක්‍ෂණ වාර්තාව, ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව.

2010 වර්ෂයට පෙර විරැකියා අනුපාතය පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේ දී එම අගයන් ඉතා ඉහළ අගයන් ලෙස හඳුනාගත හැකිය. නමුත් 2010 වසරේ සිට සුළු උච්චාවචන තත්ත්වයන් පැවතිය ද සේවා විද්‍යුක්ති අනුපාතය අඩුවීමක් හඳුනාගත නොහැක. 2010, 2015, හා 2019 වසරවල දී විරැකියා අනුපාතිකය පෙර වසරවලට වඩා ඉහළ යාමක් හඳුනාගත හැකිය ප්‍රමිතිර්භාවය අනුව සේවා විද්‍යුක්තිය පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේ දී පුරුෂයන්ගේ විරැකියා අනුපාතයට වඩා ස්ත්‍රීන්ගේ විරැකියා අනුපාතය ඉහළ යාමේ ප්‍රවණතාවක් හඳුනා ගත හැකිය.

වයස් කාණ්ඩ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ විරැකියාව.

විරැකියාවේ ව්‍යුහමය ලක්‍ෂණයන්ට අනුව එහි ස්වභාවය අධ්‍යයනය කිරීමේ දී විවිධ වයස් කාණ්ඩ වලදී විවිධ සේවා වියුක්තිය අනුපාතිකයන් හඳුනා ගත හැකිය.

වගු අංක : 02 ශ්‍රී ලංකාවේ විරැකියා අනුපාතය වයස් කාණ්ඩ අනුව 2010 - 2019

වර්ෂය	වයස් කාණ්ඩ			
	15-24%	25-29%	30-39%	40 ට වැඩි%
2010	19.4	9.2	3.1	1.0
2011	17.2	7.6	2.7	0.7
2012	17.3	6.6	2.5	0.8
2013	19.1	7.5	2.7	1.0
2014	20.3	8.3	2.7	0.9
2015	20.8	9.4	3.1	1.0
2016	21.6	9.2	2.4	0.8
2017	18.5	9.5	2.7	0.9
2018	21.4	10.4	3.0	0.7
2019	21.5	11.0	3.1	1.2

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රම බල සමීක්‍ෂණ වාර්තාව ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව (2010-2019)

වයස් ව්‍යුහය අනුව සේවා වියුක්තිය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේදී ඉහළ විරැකියා අනුපාතයක් පෙන්නුම් කරන්නේ 15-24 අතර වයස් කාණ්ඩය තුළයි. එනම් අධ්‍යාපන මට්ටමෙන් ඉවත් වන ශ්‍රම බලකාය අවශෝෂනය කර ගැනීමට ශ්‍රම වෙළඳපොළ තුළ හැඩ ගැසීමේ පවතින දුර්වලතාවයයි. ඒ තුළ තරුණ වයසේ ජනගහනයෙන් බහුතරය යම් කාලසීමාවක් විරැකියාවෙන් සිටිති. අඩු විරැකියා අනුපාතයක් පෙන්නුම් කරනුයේ 40ට වැඩි වයස් කාණ්ඩය තුළයි.

අධ්‍යාපන මට්ටම අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ තරුණ විරැකියාව

ශ්‍රී ලංකාවේ විරැකියා අනුපාතයේ තවත් සුවිශේෂී ව්‍යුහමය ලක්‍ෂණයක් වන්නේ අධ්‍යාපන මට්ටම අනුව තරුණ විරැකියාවේ ස්වභාවයයි. එහි දත්ත පහත පරිදි දැක්විය හැකිය.

වගු අංක : 03 අධ්‍යාපන මට්ටම අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ තරුණ විදකියාව 2010-2019

වර්ෂය	5 ශ්‍රේණිය සමත් හා ඉන් පහළ %	6 ශ්‍රේණිය සිට අ.පො.ස (සා.පෙළ) දක්වා %	අ.පො.ස (සා.පෙළ) සමත් %	අ.පො.ස (උ.පෙළ)
2011	-	12.1	18.3	33.9
2012	-	12.2	20.5	30.6
2013	-	13.3	21.9	33.5
2014	10.4	14.8	22.8	31.3
2015	4.8	14.1	23.9	34
2016	6.5	16.3	22.4	32.5
2017	7.8	11.8	21.1	29.1
2018	8.8	16.3	20.2	32.6
2019	12.8	15.7	22.5	30.7

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රම බල සමීක්ෂණ වාර්තාව ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව (2011-2019)

ඉහත සංඛ්‍යා සටහන අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් අධ්‍යාපනය නතර කරන තරුණ ප්‍රජාව අතර පවතින විදකියාවේ ස්වභාවය හඳුනා ගත හැකිය. එහි දී අඩු විදකියා අනුපාතයක් පෙන්නුම් කරන්නේ 5 ශ්‍රේණිය සමත් ඉන් පහළ අධ්‍යාපනයක් සහිත ප්‍රජාව අතරයි. ඉහලම විදකියා අනුපාතයක් පවතින්නේ අ.පො.ස උසස් පෙළ හා ඊට ඉහළ අධ්‍යාපන සුදුසුකම් පවතින තරුණ ප්‍රජාව අතර වීම සුවිශේෂී කරුණකි.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

Torild and Axel (2009) කෙටිකාලීන විදකියාව කෙරෙහි බලපාන අධ්‍යාපනය, ප්‍රමිතිර්භාවය හා පවුලේ ආර්ථික මට්ටම් පිළිබඳව සංසන්දනාත්මකව අධ්‍යයනය කොට තිබේ. එහිදී අධ්‍යාපන ප්‍රමිතිර්භාවය හා පවුලේ ආර්ථික මට්ටම න්‍යායාත්මකව කෙටිකාලීන විදකියා තත්ත්වයට බලපානවා ද යන්න පරීක්ෂා කරන අතර එහිදී විදකියාව හා අධ්‍යාපන මට්ටම, විදකියාව හා ප්‍රමිතිර්භාවය, විදකියාව හා පවුලේ ආර්ථික මට්ටම අතර සම්බන්ධතාවය විමර්ශනාත්මකව අධ්‍යයනය කරයි. ඒ සඳහා යුරෝපීය රටවල් කිහිපයක් යොදාගෙන ඇති අතර යුරෝපීය සමාජ සමීක්ෂණය (European Social Survey, 2008/09) මගින් රටවල් දහයක දත්ත ලබාගෙන සිදු කර ඇත. අඩුතම වර්ග ක්‍රමය යොදාගෙන ඇති පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයයි. ස්වායක්ත විචල්‍යයන් ලෙස අධ්‍යාපනය, වයස, පුරවැසිභාවය හා ආදායම් ආදී ද යොදා ගෙන ඇත. මෙහිදී කෙටිකාලීන විදකියාව කෙරෙහි අධ්‍යාපන මට්ටම ප්‍රමිතිර්භාවය කෙටි කාලීන විදකියාවට සෘජු බලපෑමක්

ඇතිකරන බවත්, පවුලේ ආර්ථික මට්ටමට එය සෘජු බලපෑමක් ඇති නොකරන බවත් අධ්‍යයනයෙන් හෙළිවී ඇත.

ඉන්දියාවේ ප්‍රාන්ත කිහිපයක් හිමබෝල නියැදුම් ක්‍රමය අනුව තෝරාගෙන, Nyaulu (2011) විසින් සිදුකරන ලද අධ්‍යයනයකදී අඩු පහසුකම් සහිත ප්‍රදේශවල සේවා වියුක්තිය කෙරෙහි බලපාන සාධක පිළිබඳව අධ්‍යයනය කර ඇත. එහිදී මූලික අරමුණ වී ඇත්තේ අඩු පහසුකම් සහිත ප්‍රදේශවල උසස් අධ්‍යාපනයෙන් පසුව ඔහුගේ රැකියා වරණය කුමක් ද යන්න අධ්‍යයනය කිරීමයි. මෙහිදී පර්යේෂකයා හඳුනාගෙන ඇත්තේ අඩු නිපුණතාවක් සහ අඩු අධ්‍යාපන මට්ටමක් හේතුවෙන් විරැකියාවෙන් පෙළෙන ප්‍රතිශතය වඩා ඉහළ බවයි. තවද අඩු පහසුකම් සහිත ප්‍රදේශවල විරැකියා තත්ත්වය සෙසු ප්‍රදේශවලට සාපේක්ෂව ඉහළ බවයි. මෙහිදී විරැකියාවෙන් පෙළෙන බොහෝ දෙනා ජාතික ආර්ථිකයට යොමු කරගැනීමට අධ්‍යාපන අවස්ථා පුළුල් කිරීම, යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීම යනාදිය ශක්තිමත් කළ යුතු බව පෙන්වා දෙයි.

ගුණතිලක(2017) විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්ගේ විරැකියා තත්ත්වය කෙරෙහි බලපාන සාධක අධ්‍යයනය කර ඇත. එහිදී විශ්වවිද්‍යාල හතක් තෝරාගෙන ඇති අතර ඉන් විවිධ අංශ නියෝජනය වන ලෙස අධ්‍යාපනය අවසන් කරන ලද ශිෂ්‍ය නියැදියක් තෝරා ගෙන ඒ සඳහා ලබාදුන් ප්‍රශ්නාවලියක් මඟින් දත්ත රැස් කොට ගෙන ඇත. මෙලෙස ලබාගත් දත්ත අනුව ඔවුන්ගේ වර්තමාන රැකියා තත්ත්වය අධ්‍යයනය කොට ඇති අතර එයින් 57% වැඩි පිරිසක් විරැකියාවෙන් පෙළෙන බව අනාවරණය වී ඇත. එහිදී ගැලපෙන රැකියාවක් නොමැති වීම හා රැකියා වරණය හේතු සාධක කොටගෙන රජයේ රැකියාවක් බලාපොරොත්තුවෙන් නිවසේ සිටින ප්‍රමාණය ඉහළ බව අනාවරණය වී ඇත. මෙහිදී පර්යේෂකයන් පෙන්වා දෙන්නේ අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදය හා ශ්‍රම වෙළඳපොළ නොගැලපීම මත මෙලෙස උසස් අධ්‍යාපනය ලැබුවුවත් අතර විරැකියාවේ තත්ත්වය ඉතා ඉහළ බවයි.

අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය

ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා වියුක්තිය අනුපාතය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේදී ඉහළම අගය වාර්තා වන්නේ මාතර දිස්ත්‍රික්කයේය. (ශ්‍රම බල සමීක්ෂණ වාර්තාව, 2020). ඉහළ අධ්‍යාපනික පසුබිමක් පැවතීම, ජනවර්ග කිහිපයක් මාතර දිස්ත්‍රික්කය තුළ ජීවත් වීම, විධිමත් අධ්‍යාපන ආයතන කිහිපයක් පැවතීම යන කරුණු පදනම් කොටගෙන මාතර දිස්ත්‍රික්කය අධ්‍යයනය සඳහා තෝරා ගන්නා ලදී. මෙහිදී විවිධ ජනවර්ග නියැදියට නියෝජනය වන ලෙස මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ මාලිම්බඩ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ ග්‍රාම නිලධාරී වසම් හතරක් ආශ්‍රයෙන් සේවා වියුක්ත පුද්ගලයන් 92ක නියැදිය සඳහා යොදා ගන්නා ලදී. මෙහිදී ප්‍රශ්නමාලා ක්‍රමය සහ සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කරන ලදී. පූර්ව පරීක්ෂණ වාර්තා, ප්‍රකාශිත වාර ප්‍රකාශන, සඟරා ලිපි, මඟින් ද්විතීක දත්ත රැස් කරන ලදී. ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කිරීමේදී පොකුරු නියැදුම් ක්‍රමය යොදා ගන්නා ලදී. මෙම ප්‍රාථමික දත්ත, විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාන ක්‍රම, කයිවර්ග පරීක්ෂාව, සහසම්බන්ධතා සංගුණකය ආදී ක්‍රමවේදයන් ඔස්සේ විශ්ලේෂණය කරයි.

අධ්‍යයන ප්‍රදේශය

අධ්‍යයන ප්‍රදේශය තෝරා ගැනීමේදී ශ්‍රී ලංකාවේ දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමෙන් විරැකියා අනුපාතයට අදාළ දත්ත ශ්‍රම බල සමීක්ෂණ වාර්තාව අධ්‍යයනය තුළින් සිදු කරන ලදී. 2020 ශ්‍රම බල සමීක්ෂණ වාර්තාවට අනුව ඉහළ විරැකියා අනුපාතයක් සහිත දිස්ත්‍රික්ක පහත වගුව මඟින් දක්වා ඇත.

වගු අංක 04: සේවා විද්‍යාත්මක ඉහළ අගයක් ගන්නා දිස්ත්‍රික්ක

දිස්ත්‍රික්කය	සේවා විද්‍යාත්මක ප්‍රතිශතය
මාතර	8.6
හම්බන්තොට	7.9
ඉවුර	7.5
ගාල්ල	7.0

මූලාශ්‍රය: ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2020

නියැදිය තෝරා ගැනීම

මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ මාලිම්බඩ ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශයේ තෝරා ගන්නා ලද ග්‍රාම නිලධාරී වසම් තුළින් පරීක්ෂණයට භාජනය කරන නියැදියක් තෝරා ගන්නා ලදී. නියැදි ඒකක තේරීම සම්භාවිතා පදනමක් මත සිදුවේ. පොකුරු නියැදීම තුළ නියැදිය තෝරා ගන්නා ලදී.

වගු අංක 05: තෝරාගත් ප්‍රදේශ තුළ ජනගහනය හා තෝරා ගත් නියැදිය

ග්‍රාම නිලධාරී වසම	මුළු ජනගහනය	නියැදි ඒකක සංඛ්‍යාව
කිරිමැටිමුල්ල දකුණ	1686	26
මාලිම්බඩ බටහිර	1506	23
මාලිම්බඩ දකුණ	949	15
හොරගොඩ නැගෙනහිර	1966	28
එකතුව	6097	92

මූලාශ්‍රය: සම්පත් පැතිකඩ හා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල වාර්තා 2020, නියැදි දත්ත, 2022

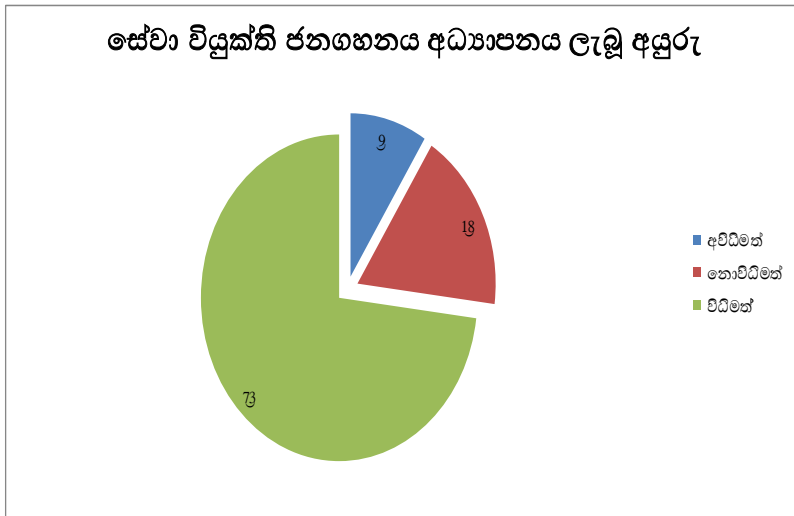
සංගහනයේ කිරිමැටිමුල්ල දකුණ, මාලිම්බඩ බටහිර, මාලිම්බඩ දකුණ, හොරගොඩ නැගෙනහිර යන ග්‍රාම නිලධාරී වසම් වල සේවා විද්‍යාත්මක පිරිස 2904 ක් වන අතර යාමනී ක්‍රමය අනුව 92 නියැදියක් තෝරා ගන්නා ලදී.

දත්ත විශ්ලේෂණය

සේවා විද්‍යාත්මක ජනගහනය හා අධ්‍යාපනය ලැබූ ආකාරය

තෝරා ගත් නියදියේ සේවා විද්‍යාත්මක ජනගහනය අධ්‍යාපනය ලබා ඇති ආකාරය කෙසේදැයි විමසා බැලිය හැක.

ප්‍රස්තාර සටහන 01: සේවා විද්‍යාත්මක ජනගහනය හා අධ්‍යාපනය ලැබූ ආකාරය

මූලාශ්‍රය: නියැදි දත්ත, 2022

ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 01 අනුව අනුව සේවා විද්‍යාත්මක ජනගහනයෙන් විධිමත් අධ්‍යාපනය ලැබූ ප්‍රතිශතය 73.3% කි. මෙම තත්වය මෙම ප්‍රදේශයට පමණක් ආවේණික වූවක් නොව සමස්ත ශ්‍රී ලංකාවේම තත්ත්වයයි.ගුණතිලක(2017) සේවා විද්‍යාත්මක ජනගහනයෙන් නොවිධිමත් අධ්‍යාපනය ලැබූ ප්‍රතිශතය 17.67% ක් වන අතර අවිධිමත් අධ්‍යාපනය ලැබූ ප්‍රතිශතය 9%කි. මෙහිදී විධිමත් අධ්‍යාපනය ලැබූ පිරිස රැකියා වරණය කරන අතර නොවිධිමත් හා අවිධිමත් අධ්‍යාපනය ලැබුවන් සිය පළමු අවස්ථාව රැකියාව ලෙස බාර ගැනීමක් හඳුනා ගත හැකිය. මෙමගින් ගම්පහවන්නේ සේවා විද්‍යාත්මක ජනගහනයේ අධ්‍යාපන මට්ටම ඉහළ අගයක් ගන්නා බවයි.

විධිමත් අධ්‍යාපනයක් ලැබීම කෙරෙහි, සේවා විද්‍යාත්මකයන්ට හා රැකියා වරණය අතර ස්වායත්තතාව පරීක්ෂා කිරීමේදී ($\chi^2 = 46.135, P=0.000$) එම විචල්‍ය අතර සම්බන්ධතාවක් පවතින බව පෙන්නුම් කර ඇත. විධිමත් අධ්‍යාපනයක් ලැබීම කෙරෙහි, සේවා විද්‍යාත්මකයන්ට හා ප්‍රදේශයේ රැකියා අවස්ථා පැවැතීම අතර ස්වායත්තතාව පරීක්ෂා කිරීමේ දී ($\chi^2 = 13.438, P=0.338$) එම විචල්‍ය අතර සම්බන්ධතාවයක් නොපවතින බව පෙන්නුම් කර ඇත. විධිමත් අධ්‍යාපනයක් ලැබීම කෙරෙහි, සේවා විද්‍යාත්මකයන්ට හා පවුලේ ආදායම් මට්ටම අතර ස්වායත්තතාව පරීක්ෂා කිරීමේදී ($\chi^2 = 6.862, P=0.552$) එම විචල්‍ය අතර සම්බන්ධතාවක් නොපවතින බව පෙන්නුම් කර ඇත.

අවිධිමත් අංශයේ අධ්‍යාපනය ලැබීම කෙරෙහි, සේවා විද්‍යාත්මක හා රැකියා වරණය අතර ස්වයංක්‍රීයව පරීක්ෂා කිරීමේදී ($\chi^2 = 4.831, P=0.305$) එම විචල්‍ය අතර සම්බන්ධතාවයක් නොපවතින බව පෙන්වනු ලබන අතර, අවිධිමත් අංශයේ අධ්‍යාපනය ලැබීම කෙරෙහි, සේවා විද්‍යාත්මක හා ප්‍රදේශයේ රැකියා අවස්ථා පැවතීම අතර ස්වයංක්‍රීයව පරීක්ෂා කිරීමේදී ($\chi^2 = 16.436, P=0.172$) එම විචල්‍ය අතර සම්බන්ධතාවයක් නොපවතින බව පෙන්වනු ලබන අතර, අවිධිමත් අංශයේ අධ්‍යාපනය ලැබීම කෙරෙහි, සේවා විද්‍යාත්මක හා පවුලේ ආදායම් මට්ටම අතර ස්වයංක්‍රීයව පරීක්ෂා කිරීමේදී ($\chi^2 = 30.587, P=0.001$) එම විචල්‍ය අතර සම්බන්ධතාවයක් පවතින බව පෙන්වනු ලබන අතර.

නොවිධිමත් අංශයේ අධ්‍යාපනය ලැබීම කෙරෙහි, සේවා විද්‍යාත්මක හා රැකියා වරණය අතර ස්වයංක්‍රීයව පරීක්ෂා කිරීමේදී ($\chi^2 = 1.295, P=0.935$) එම විචල්‍ය අතර සම්බන්ධතාවක් නොපවතින බව පෙන්වනු ලබයි. නොවිධිමත් අංශයේ අධ්‍යාපනය ලැබීම කෙරෙහි, සේවා විද්‍යාත්මක හා ප්‍රදේශයේ රැකියා අවස්ථා පැවතීම අතර ස්වයංක්‍රීයව පරීක්ෂා කිරීමේදී ($\chi^2 = 16.221, P=0.703$) එම විචල්‍ය අතර සම්බන්ධතාවක් නොපවතින බව පෙන්වනු ලබන අතර, නොවිධිමත් අංශයේ අධ්‍යාපනය ලැබීම කෙරෙහි, සේවා විද්‍යාත්මක හා පවුලේ ආදායම් මට්ටම අතර ස්වයංක්‍රීයව පරීක්ෂා කිරීමේදී ($\chi^2 = 5.357, P=0.719$) මෙම විචල්‍ය අතර සම්බන්ධතාවයක් නොපවතින බව බව පෙන්වනු ලබන අතර.

සමාලෝචනය

තෝරා ගත් නියමයේ විධිමත් අධ්‍යාපනය ලැබුවන් රැකියා වරණය හේතුවෙන් කාර්යාලීය වටපිටාවක වැඩකටයුතු කිරීමට කැමැත්තක් දක්වයි. ලිපි ලේඛන ආශ්‍රිත රැකියා සඳහා වැඩි නැඹුරුවක් පවතින අතර නිෂ්පාදන අංශයේ රැකියා වරණයක් විධිමත් අධ්‍යාපනය ලැබුවන් තුළින් හඳුනාගත හැකිය. ලිපි ලේඛන ආශ්‍රිත රැකියා බොහෝවිට සුබසාධන කාර්යයන් හා රාජ්‍ය අංශය හා බැඳී පවතී. මෙම රැකියා අවස්ථා සඳහා අවස්ථාව සැලසෙන්නේ ඉතා සීමිත පිරිසක් සඳහා පමණි. අධ්‍යාපන රටාව තුළ ගොඩනැගෙන ආකල්ප හා විධිමත් අධ්‍යාපනය තුළ ලබාදෙන දැනුම වැඩි ලෝකය හා නොගැලපීම ඔවුන් අතර විරැකියා අනුපාතය. අවිධිමත් අංශයේ අධ්‍යාපනය කේන්ද්‍රගත වන්නේ රැකියා මූලිකව බැවින් අධ්‍යාපනයෙන් පසු ඔවුන් රැකියා ස්ථාන වෙත යෙමු කරනු ලබයි. එවිට විරැකියාවෙන් සිටින කාල සීමාව අඩුවනු ඇත.

ඉහත කරුණු අනුව ගම්‍ය වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ ශ්‍රම වෙළඳපොළෙහි අර්බුදයක් පවතින බවයි. එනම් ශ්‍රම ඉල්ලුම් හා ශ්‍රම සැපයුම තුළ විෂමතාවක් පවතින බවයි. ශ්‍රම වෙළඳපොළ තුළ ශ්‍රම ඉල්ලුමක් පැවතිය ද ඊට සරිලන තාක්ෂණික දැනුම සහිත ශ්‍රම සැපයුමක් නොමැත. එසේම තවත් සමහර අංශවල ඉහල ශ්‍රම සැපයුමක් පැවතිය ද එය අවශෝෂණය කර ගැනීමට ශ්‍රම වෙළඳපොළ අසමත්ව ඇත.

නිගමනය

මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන නිගමනය වන්නේ විරැකියා තත්ත්වය කෙරෙහි විධිමත් අධ්‍යාපනය ලබා තිබීම හා රැකියා වරණය අතර ධන සම්බන්ධතාවයක් පවතින බවයි. එවිට එවැනි අවස්ථාවක් ලැබෙන තෙක් විධිමත් අධ්‍යාපනය ලැබුවන් රැකියා වරණය කිරීම තුළ ඔවුන් වැඩි කාලයක් විරැකියා තත්ත්වයෙන් ආර්ථිකයේ රැඳී සිටියි. විරැකියා

තත්ත්වය කෙරෙහි අවිධිමත් අංශයේ අධ්‍යාපනය ලබා තිබීම හා රැකියා වරණය අතර සම්බන්ධතාවක් නොපවතී. එනම් අවිධිමත් අංශය තුළින් අධ්‍යාපනය ලැබුවත් තමාට ලැබෙන පළමු රැකියා අවස්ථාව සඳහා ම යොමු වේ. එනම් ඔවුන් තුළ වැඩ ලෝකයේ නිෂ්පාදන අංශයට අවශ්‍ය දැනුම ලබා තිබීම හේතුවෙනි.

එසේම විරැකියා තත්ත්වය කෙරෙහි අවිධිමත් අංශයේ අධ්‍යාපනය ලබා තිබීම හා රැකියා වරණය අතර සම්බන්ධතාවයක් නොපවතී. වැඩ ලෝකය සඳහාම වූ දැනුම ලබා දෙන ක්‍රමවේදයක් හේතුවෙන් රැකියා වරණයට ඔවුන්ට අවස්ථාව නොලැබෙන අතර ඔවුන් තම අධ්‍යාපනය ලබන ක්ෂේත්‍රයේ ම රැකියාගත වේ.

යෝජනා

විධිමත් අධ්‍යාපනය ලැබූ පිරිස අතර ඉහළ විරැකියාවක් පවතිනුයේ එම අධ්‍යාපනය ශ්‍රම වෙළඳ පොළට නොගැලපීමයි. ඒ අනුව ශ්‍රම වෙළඳ පොළට ගැලපෙන ලෙස විධිමත් අධ්‍යාපනික රාමුව වෙනස් විය යුතුය. එය නිෂ්පාදන ආර්ථිකය මූලික කොටගෙන සිදු විය යුතුය. නිෂ්පාදන ආර්ථිකයට අදාළ දැනුම විධිමත් ක්‍රමවේදයක් තුළ ලබා දීමෙන් ශ්‍රම බලකාය ශක්තිමත් කර ගත හැකිය. අවිධිමත් හා නොවිධිමත් මාධ්‍ය වලින් ලබා දෙන දැනුම සඳහා නිසි ප්‍රමිතියක් හා ගුණාත්මක ක්‍රමවේදයක් බිහි කිරීම ශ්‍රමබලකාය තවත් ශක්තිමත් කළ හැකිය.

ශ්‍රම වෙළඳපොළ තුළ හටගෙන ඇති මෙම විෂමතාවය අවම කිරීම සඳහා යොදාගත හැකි පිළියම් කිහිපයක් හඳුනා ගත හැකිය. එනම් රැකියා වෙළඳපොළට ගැලපෙන පරිදි ශ්‍රම සැපයුම (ශ්‍රම බලකාය) හැඩගැස්විය යුතුය. ඒ තුළ ක්‍රියාත්මක වන විධිමත් අධ්‍යාපනය තුළින් ශ්‍රම විශේෂීකරණය හඳුනාගෙන ඊට ගැලපෙන වෘත්තීය මාර්ගෝපදේශ ලබා දීම, වැඩි ශ්‍රම ඉල්ලුමක් පවතින ක්ෂේත්‍ර හඳුනාගෙන පාසල් අධ්‍යාපනයෙන් අනතුරුව දරුවන් ඊට යොමු කිරීම, ඊට අවශ්‍ය ක්‍රමවත් හා විධිමත් වූ වෘත්තීය පුහුණුව දරුවන්ට පාසල් කාලය තුළම හෝ ඉන් අනතුරුව ලබා දීම, උද්‍යෝග ලෙස දරුවන් අ.පො.ස සාමාන්‍ය පෙළ අසමත් වීම හෝ පෙනී නොසිටි විට ඔවුන් කැමති අංශ තෝරා වසරක හෝ වසර දෙකක කාලයක් සවස් වරු තුළ පාසල් පද්ධතිය තුළ වෘත්තීය අධ්‍යාපනය ලබා දීම හරහා ඔවුන් ආර්ථිකයට දායක කර ගත හැකි වනු ඇත. මෙම ක්‍රියාදාමය සාර්ථක කිරීමට නම් දරුවන්ගේ ආකල්ප සංවර්ධනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය සාධකයකි. නිදහස් ශ්‍රම සංවලනයකට අවශ්‍ය වෙළඳපොළ බලවේග සකස් කළ යුතුය. ශ්‍රම සුක්ෂම නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ආරම්භයට අවශ්‍ය පහසුකම් ලබා දීම, නිෂ්පාදන අංශයට අවශ්‍ය වෙළඳපොළ ජාලය ක්‍රමවත් කිරීම, අයෝජන ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා ඊට අදාළ ප්‍රාග්ධන සම්පාදනයට ප්‍රතිපාදන ලබා දීම, තවද ජාත්‍යන්තර වෙළඳ ජාලයට සම්බන්ධ වීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති හා පහසුකම් විධිමත් කිරීම තුළ මෙම විෂමතාවය අවම කර ගත හැකිවනු ඇත.

වෙළඳ පොළ අවශ්‍යතාවයන්ට ගැලපෙන ලෙස අධ්‍යාපන රටාව වෙනස් විය යුතු අතර එහිදී ද්විතීක හා උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍ර වලදී ඒවා කාලීනව වෙනස් විය යුතුය. එවිට ශ්‍රම වෙළඳපොළ සේවා විසුකෑම් ජනගහනය අවම වනු ඇත.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

අනපත්තු, ඩැනී . (2011). *ආර්ථික විද්‍යා ප්‍රවේශය 02*. කතෘ ප්‍රකාශන.

ආරච්චි. එම්.කේ. (2009). අධ්‍යාපන සංවාද. "අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක පැතිකඩ", අධ්‍යාපන පීඨය. කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

කාරියවසම්. සී. (1999). *ලෝක අධ්‍යාපන ප්‍රවණතා*. කොළඹ : ශික්‍ෂා මන්දිර ප්‍රකාශන.

ගුණතිලක. කේ. (2017). "විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්ගේ විරැකියාව කෙරෙහි බලපාන සාධක". *ආර්ථික විද්‍යා පර්යේෂණ ලිපි*. නුගේගොඩ: ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය.

ගුණසේකර. එස් . (2011) *අපේ අධ්‍යාපනයේ සැබෑ මුහුණුවර*. නුගේගොඩ: සුනෙර ප්‍රකාශන.

බණ්ඩාර, පී. එම්. එන්. (1987). *ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ මෑත කාලීන ප්‍රවණතා*. කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහෝදරයෝ.

ග්‍රම බල සමීක්‍ෂණ වාර්තා. (2010 සිට 2019 දක්වා). ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව. කොළඹ: මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය.

හේරත්, ටී.එන්. (2009). *අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති හා පරිපාලනය*. කොළඹ: එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

Cencini, A. (2005). *Macroeconomics Foundation*. London: Routledge.

Central Bank of Sri Lanka. (2019). *Economic and social statistics of Sri Lanka*. Colombo: Central Bank of Sri Lanka.

Department of Census and Statistics of Sri Lanka. (2010-2019). *Labourforce survey - Annual report*. Colombo: Department of Census and Statistics.

Nanayakkara. A. G. W. (2004). *Employment and unemployment in Sri Lanka – trends, issues and options*. Colombo: Department of Census and Statistics

Nyasulu M.N. (2011). *Factors affecting unemployment in India*. Journal of Social economy 76p III-232

Torild Hommer and Axel west pedersen (2009). *Factors affecting Short – term unemployment*. Journal of Human Resources (2) 282-307

රැකියා නියුක්ත කාන්තාවන්ගේ මාතෘදාරක බන්ධනය හා විභාවනාත්මකබව රැකියාවේ ඵලදායිතාවයට හා ළමයින්ට කෙසේ බලපානු ලබන්නේ ද යන්න සොයා බැලීමේ අධ්‍යයනය

වාමරි තාමුච්චි

සාරසංක්ෂිප්තය

කාන්තාව රැකියා නියුක්ත වීමේදී ස්ත්‍රීපුරුෂසමාජභාවයේ බලපෑමට ලක් වේ. කාන්තාවට යම් යම් රැකියාවන්හි නියුක්ත වීමේ නොහැකියාවක් ද දක්නට ලැබේ. එසේම රැකියා නියුක්ත වුවද වෙනත් හිමිකාරිත්වයේදී කාන්තාවට අඩු වැටුප් හිමිවීමේ ස්වභාවයක් ද දක්නට ලැබේ. කාන්තාවන් සිය ජීවිත කාලය තුළ රැකියාව සඳහා පුරුෂයාට සාපේක්ෂව අඩුකාලයක් කැප කරනවාය යන මතය වර්තමානයේ වෙනස් වී තිබේ. කාන්තාව ද පුරුෂයාට සාපේක්ෂව වැඩ ලෝකයේ නිරතව සිටින නමුත් කාන්තාව ද්විත්ව කාර්යභාරයන්හි නිරත වේ. එනම් කාන්තාව වෘත්තීය ජීවිතය හා ගෘහීය ජීවිතය යන දෙඅංශයේම කාර්යභාරයන් ඉටු කරනු ලබයි. වර්තමානය වන විට රැකියා නියුක්ත කාන්තාවන් සංඛ්‍යාව ක්‍රමිකව වර්ධනය වේ. බොහෝවිට රැකියාගත කාන්තාව බිරිඳක, මවක වශයෙන් ගෘහීය කටයුතු සමඟ රැකියාවේ නියුක්ත වේ.

සමාජීය වශයෙන් කාන්තාවකගේ භූමිකාව ගෘහයට සීමාවේ. දරුවන් කුඩා කාලයේදී ඔවුන් ඇති දැඩිකර සමාජයට

යහපත් පුරවැසියෙකු ලෙස දායාද කිරීමෙහිලා මවකගේ භූමිකාව මූලික කාර්යභාරයක් ඉටුකරනු ලබයි. සමාජ විරෝධී ක්‍රියාවන්ට යොමුවන බොහෝ ළමුන්ට දෙමාපිය සෙනෙහස ප්‍රමාණවත්ව ලැබී නොමැත. මානසික සෞඛ්‍ය නිසියාකාරව සංවර්ධනය වීම සඳහා ළමයා හා මව අතර ධනාත්මක සම්බන්ධතාවයක් අවශ්‍ය වේ. ළමා සංවර්ධනයේ දී මවගේ හා ළමයාගේ ජෛව විද්‍යාත්මක බැඳීම හා චිත්තවේගීමය බැඳීම ඉතා වැදගත් වේ. රැකියා නියුක්ත කාන්තාවකට ළමයා හා ජෛව විද්‍යාත්මක බන්ධනයක් පැවතියත් සාර්ථක චිත්තවේගීමය සම්බන්ධතාවයක් වර්ධනය කර ගැනීමට හැකියාව නොලැබේ. මව හා දරුවා අතර බන්ධනය බිඳුණු සම්බන්ධතාවයන්ගෙන් හා දුර්වල සම්බන්ධතාවයක් වුවහොත් එය ළමා පෞරුෂ සංවර්ධනයට අහිතකර අයුරින් බලපානු ලබයි. සමාජානුයෝජනය සඳහා කුළුපග, කාර්යක්ෂම, උණුසුම් හා අනොන්‍යා උපකාරයෙන් යුක්ත සමූහයක් අවශ්‍යවන අතර මවගේ රැකියා නියුක්තියත් සමඟ මෙම අපේක්ෂිත වටපිටාව ළමයාට අහිමිවේ. මවකගේ භූමිකාව විභාවනාත්මක හෙවත්

හැඟිම්බර වන අතර කාන්තාව දරුවාගේ වර්ධනයට ඇවැසි උණුසුම, ආරක්‍ෂාව මෙන්ම ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනයට අවශ්‍ය සහයෝගය නොමදව ලබාදෙයි. රැකියා නියුක්ත කාන්තාව සිය දරුවාගේ මෙම අවශ්‍යතාවයන් ඉටු කිරීමට ගියහොත් රැකියාවේ ඉලක්කයන් සාක්‍ෂාත්කර ගැනීමට හැකියාව නොලැබේ.

ලමයාගේ සංවර්ධනයට අවශ්‍යම ක්‍රියාකාරී පැය කිහිපය තුළ කාන්තාව රැකියාවට පැමිණ සේවය කරනු ලබයි. ලමයා අවදියෙන් සිටින පැය කිහිපය තුළ මවකගේ සේවය රැකියා ස්ථානයට ලැබීමෙන් ළමා සංවර්ධනයට ඉන් බාධා ඇතිවේ. ගෘහීය වගකීම් රැසක් ඇති කාන්තාව රැකියා ස්ථානයේ වගකීම් අවම ප්‍රමාණයක් ඉටු කිරීමටත් යම් නිශ්චිත කාර්යයන් කොටසක් ඉටුකිරීමටත් කැමැත්තක් දක්වනු ලබයි. පවුලේ කටයුතු අතපසුවීම තුළින් ඇතිවන පීඩනය හේතුවෙන් ද ඇතැම් කාන්තාවන් රැකියා ස්ථානයේ කටයුතු කරනු ලබනුයේ ද පීඩනයකින්. ගෘහීය කටයුතුවල නිරතවීමත් රැකියා කටයුතුවල නිරත වීමත් නිසා ඇති වන වෙහෙස නිසාවෙන් ද කාන්තාවන්ගේ

වර්ගව වෙනසකට භාජනය වේ. එම තත්ත්වය තුළ කාන්තාවන් සිය දෛනික කටයුතුවල අධික ක්ලමට්කාරී තත්ත්වයන්ගෙන් කටයුතු කරනු ලබයි. පීඩනයට ලක්ව රැකියාවේ නියුක්ත වීමෙන් රැකියාවේ අපේක්‍ෂිත ඵලදායිතාවය ළඟා කර ගැනීමට හැකියාව නොලැබේ.

මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ වනුයේ ද්විත්ව කාර්යභාරයන්හි නියුතු රැකියා නියුක්ත කාන්තාවන්ගේ මාතෘ දාරකබන්ධනය හා විභාවනාත්මකබව රැකියාව හා ළමුන් කෙරෙහි කුමනාකාරයෙන් බලපානු ලබන්නේ ද යන්න සොයා බැලීමය. මව රැකියාවට යාම තුළින් ළමා සංවර්ධනයට එය බලපෑම් කරනු ලබන ආකාරය මෙම අධ්‍යයනය තුළින් සොයා බැලීම ද්විතියික අරමුණ විය. දත්ත රැස්කිරීම සඳහා ප්‍රශ්නමාලා ක්‍රමයත්, ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමයත් උපයෝගී කර ගන්නට විය. නියැදිය සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා නියුක්ත කාන්තාවන් විස්සක් හා රාජ්‍ය අංශයේ රැකියා නියුක්ත කාන්තාවන් විස්සක් තෝරා ගන්නට විය.

මුඛ්‍ය පද : ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනය, විත්තවේගිමය බැඳීම, මාතෘ දාරකබන්ධනය, රැකියා ඵලදායිතාවය, විභාවනාත්මකබව

අධ්‍යයන පසුබිම

සංකීර්ණ සමාජයේ පවුලක දරුවන් රැකබලා ගැනීම හා පෝෂණය කිරීම සඳහා කාන්තාවකට විශේෂ කාර්යභාරයක් ඉටු කළ යුතු වේ. දරුවන් දැරීම හා ළා බාල දරුවන් ඇති දැඩි කර ගැනීම මත දරුවා හා මව අතර කුඵපග සම්බන්ධතාවයක් වර්ධනය වේ. පවුල් සමූහය තුළ කාන්තාවගේ භූමිකාව විභාවනාත්මක හෙවත් හැඟුම්බර එකක් වේ. එයින් අදහස් වන්නේ දරුවාගේ වර්ධනයේ දී උණුසුම, ආරක්‍ෂාව මෙන්ම ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය සහයෝගය නොමදව ලබා දෙන බවයි. දරුවාගේ අර්ථවත් සමාජානුයෝජනය සඳහා මවගේ දායකත්වය වැදගත් වේ. එහෙත් මව රැකියා නියුක්ත වීම හරහා ළමයාගේ සංවර්ධනය දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථානයට හෝ නිවසේ මෙහෙකරුවෙකුට හෝ නිවසේ වෙනත් සාමජිකයෙකුට භාර වේ. මෙම තත්ත්වය ළමා සංවර්ධනයට බලපානු ලබන ආකාරයත්, රැකියාවේ ඵලදායිතාවයට බලපානු ලබන්නේ කෙසේ ද යන්නත් මෙම අධ්‍යයනය තුළින් අවධාරණය කෙරේ.

අධ්‍යයන අරමුණු

මූලික අරමුණ

- රැකියා නියුක්ත කාන්තාවන්ගේ මාතෘධාරක බන්ධනය හා විභාවනාත්මකබව රැකියාවේ ඵලදායිතාවයට කෙසේ බලපානු ලබන්නේ ද යන්න සොයා බැලීම.

උප අරමුණු

- රැකියා නියුක්ත මව්වරුන් හා ඔවුන්ගේ දරුවන් අතර ඇති සම්බන්ධතාවය කෙසේ ද යන්න හඳුනා ගැනීම
- ළමා සංවර්ධනයට මව්වරුන් රැකියා නියුක්තවීම කෙසේ බලපානු ලබන්නේ ද යන්න හඳුනා ගැනීම.

අධ්‍යයන ප්‍රදේශය

මෙම පර්යේෂණය සඳහා කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා ස්ථාන දෙකක් හා කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ රාජ්‍ය අංශයේ සේවා ස්ථානයන් දෙකක් තෝරා ගන්නට විය. එහිදී පෞද්ගලික අංශය නියෝජනය කරන ආයතනයන් දෙක හා රාජ්‍ය අංශයේ සේවා ස්ථානයන් දෙක තෝරා ගනු ලැබුයේ අරමුණුගත නියැදිය මූලික කර ගනිමින්ය.

නියැදිය

මෙම අධ්‍යයනයේ නියැදිය තෝරා ගැනීමේදී සමස්තය කාන්තා නියෝජනයක් වන පරිදි රාජ්‍ය අංශයෙන් හා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියාවේ නියුතු වයස අවුරුදු 01 සිට 05 දක්වා වයසේ දරුවන් සිටින කාන්තාවන් 40 දෙනෙකු අධ්‍යයනය සඳහා තෝරා ගන්නට විය. නියැදිය තෝරා ගැනීමේදී අරමුණුගත නියැදිය තෝරා ගන්නට විය.

දත්ත රැස්කිරීමේ විධික්‍රම

මෙම පර්යේෂණයේ දත්ත රැස්කිරීමේ ක්‍රමය ලෙස විධිමත් සමීක්‍ෂණ ක්‍රමය යොදාගත් අතර එහිදී දත්ත රැස්කිරීමේ ශිල්ප ක්‍රමය ලෙසට ප්‍රශ්නාවලි ක්‍රමය උපයෝගී කරගනු ලැබීය. එසේම මෙම පර්යේෂණයේදී ඉලක්කගත කණ්ඩායම් සම්මුඛ සාකච්ඡා, ගැඹුරු

සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ ප්‍රධාන දත්ත දායකයින් (Key informants interview) ක්‍රම භරහා දත්ත රැස් කිරීම සිදු කෙරුණි.

දත්ත විශ්ලේෂණය

දත්ත රැස්කිරීමේ විධික්‍රම වන විධිමත් සමීක්ෂණ ක්‍රමය, ඉලක්ක කණ්ඩායම් සම්මුඛ සාකච්ඡා, ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ ප්‍රධාන දත්ත දායක සාකච්ඡා ක්‍රමය උපයෝගී කරගනිමින් රැස් කරන ලද දත්ත ප්‍රමාණාත්මකව හා ගුණාත්මකව විශ්ලේෂණය කරන ලදී.

කාන්තාව පිළිබඳ සාමාජීය මතවාදයන්

ස්ත්‍රී සමාජීය වශයෙන් විටෙක ඇගයුමටත්, විටෙක විවේචනයටත් ලක් වන්නට විය. කාන්තාවන්ට අවාසිදායක තත්ත්වයන්ට මුහුණදීමට හේතු වනුයේ කුමන හේතුවක් නිසා ද යන්න විමසා බැලීම යෝග්‍ය වේ. කාන්තාවට අවාසිදායක හා විවේචනසහගත තත්ත්වයන්ට මුහුණ දීමට සිදු වනුයේ ස්ත්‍රීපුරුෂසමාජභාවීය සබඳතා මත ගොඩනැගුණු විශ්වාස, ආකල්ප, නීතිරීති, සම්ප්‍රදායන් හා මිත්‍යාමතයන්ය.

පීතෘමූලික සමාජය විසින් කාන්තාව ස්වාධීනව කටයුතු කිරීමට නොහැකි, අනුවණ, දුර්වල තැනැත්තියක් වශයෙන් සමාජය තුළ මතයක් ස්ථාපිත කරන්නට විය. ඒ හේතුවෙන්ම කාන්තාව ස්වාධීනව කටයුතු කිරීමට නොහැකි වන අයුරින් පිරිමියාගේ භාරයට හා ආධිපත්‍යයට හසු කරවන ලදී. ඒ භරහා කාන්තාවගේ ස්වාධීනත්වය අහිමි වන්නට විය. එසේම කාන්තාව සම්බන්ධව තීරණ ගැනීම පුරුෂයාට භාර වන්නට විය. මෙවැනි තත්ත්වයක් තුළ කාන්තාවගේ ස්වාධීනත්වය ඉස්මතු වීමට පවතින අවකාශය ඇතහිටින්නට විය. එකී මතය හේතුවෙන් කාන්තාවට සමාජීය වශයෙන් මෙන්ම මානසික වශයෙන් විවිධ පීඩනයන්ට ලක් වන්නට විය.

කාන්තාව හා බැඳුණු ශ්‍රී ලංකාවේ නෛතිකමය රාමුව

නීතිය ඉදිරියේ සියලු පුරවැසියෝ එක සමාන පිළිගැනීමකට ලක් වේ. සමාජය තුළ කාන්තාව ජීවත්වීමේදී පවුල තුළින් රැකවරණය ලැබෙන අතර ඊට අමතරව ශ්‍රී ලංකාවේ පිළිගත් නීති රාමුවක් තුළ රැකවරණයක් සලස්වා තිබේ. ජාතික වශයෙන් හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් කාන්තාවගේ ස්වාධීනත්වය වෙනුවෙන් නීති හා ප්‍රඥප්ති නිර්මාණය විය. ජාත්‍යන්තර මට්ටමින් කාන්තාවන් වෙනුවෙන් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ප්‍රතිපත්තියක් වනුයේ එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය විසින් කාන්තාවන්ට වෙනස්කම් කිරීම් වැළැක්වීමේ ප්‍රතිපත්තියයි. එය 1966දී හඳුන්වා දුන් අතර 1981දී එයට ලංකාව විසින් අත්සන් කරන ලදී. මෙමඟින් ලිංග භේදයෙන් තොරව කාන්තාවන්ට සමාන අවස්ථාවක් ලබා දිය යුතු බව පිළිගැනිණි. මෙය 1978 ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 12 (2) වගන්ති තුළින්ද තවදුරටත් තහවුරු වී පැවතිණි.

12 (2 වගන්තිය) - කිසිම පුරවැසියෙකු වර්ගය, ආගම, භාෂාව, කුලය, ස්ත්‍රීපුරුෂභාවය, දේශපාලන මතය, උපන් ස්ථානය හෝ එවැනි වෙනත් හේතූන් මත වෙනස්කොට නොසැලකිය යුතුය.

විවාහය සම්බන්ධ නීති

කාන්තාවට විවාහය සම්බන්ධයෙන් පැවති නිදහස සීමා සහිත වූත්, පුරුෂ ආධිපත්‍යයට හසු වූ එකක් විය. එහෙත් ශ්‍රී ලංකාවේ විධිමත් ලිඛිත නීති පද්ධතියක් ස්ථාපිත වීමත් සමඟ ස්ත්‍රී පුරුෂ වශයෙන් වෙන් නොවූ විවාහය සම්බන්ධයෙන් සමාන හිමිකම් සහිත නීති පද්ධතියක් සම්මත විය. ශ්‍රී ලංකාවේ විවාහය සම්බන්ධ නීති යටතේ ඒක විවාහ ක්‍රමය

පිළිගත් අතර විවාහය ලියාපදිංචි කිරීමද නීතිමය අවශ්‍යතාවයක් විය. විවාහය සම්බන්ධ ශ්‍රී ලංකාවේ සම්මත, වලංගු අණ පනත් පහත පරිදි දැක්විය හැකිය. එනම්,

- 1907 අංක 19 දරණ විවාහ පනත
- 1952 අංක 14 දරණ විවාහ පනත
- 1951 අංක 13 දරණ විවාහ හා දික්කසාද ආඥා පනත
- 1951 අංක 17 දරණ මුස්ලිම් විවාහ හා දික්කසාද පනත
- 1952 අංක 44 දරණ උඩරට විවාහ පනත
- 1995 අංක 18 දරණ සංශෝධන පනත

ලංකාවේ නීතිය යටතේ බහු විවාහ ක්‍රමයට අනුව විවාහ වීමට අවසර දී ඇත්තේ මුස්ලිම්වරුන්ට පමණි. නීත්‍යානුකූල විවාහය ඒක විවාහ ක්‍රමය වුවද දික්කසාද සඳහා කාන්තාවන්ට නිදහස ලබා දී ඇත. එය විවාහය බිඳවැටීම, ලිංගික කාරණා ආදිය මත උඩරට නීති ක්‍රමය යටතේ ලබාගත හැකිය. මුස්ලිම් නීතිය යටතේද ඒ ආකාරයෙන්ම දික්කසාදය ලබාගත හැකිය. විශේෂ මුස්ලිම් නීතිය යටතේ පුරුෂයාට ඒකමතිකව දික්කසාද වීමට ඇති අයිතියද පිළිගනු ලැබේ.

ඉංග්‍රීසි පොදු නීතිය පසුකාලයේදී සංශෝධනය කරන ලදී. ඉන්පසුව කාන්තාවට හෝ පුරුෂයාට දික්කසාද වීම සඳහා ඉල්ලුම් කළ හැකිය. ඊට අමතරව අඹු සැමියන් ලෙස වසර දෙකක් ඇත් වී සිටීමෙන් පසුව දික්කසාදය ලබාගත හැකිය.

දේපළ සම්බන්ධ නෛතික රාමුව

ශ්‍රී ලංකාවේ සම්ප්‍රදායික නීතිය තුළ කාන්තාවට දේපළ පිළිබඳව පාලන බලය සීමා විය. සාම්ප්‍රදායික ජන සමාජය තුළ කාන්තාවන් අභිබවා යන දේපළ හිමිකාරිත්වයක් පුරුෂයාට විය. බිත්ත විවාහයකදී හැර දේපළ පිළිබඳ පූර්ණ අයිතියක් ඔවුන්ට නොලැබුණි. බිත්ත විවාහයේදී ද දේපළ කළමනාකරණය කරන ලබනුයේ පුරුෂා විසින්ය. රෝමා ලන්දේසි නීතිය යටතේද කාන්තාවට මෙම අයිතිය සීමා සහිත වූ අතර පුරුෂ පාර්ශවය දේපළ සම්බන්ධයෙන් හිමිකාරිත්වය හා පාලනය සිදු කරන ලදී. කාන්තාවට සාම්ප්‍රදායිකව හිමිකාරිත්වය පවතිනදේපළ ඇපයට තැබීමට පවා හිමිකම් නොවීය. අපමනක් නොව වෙනත් අයෙකුගේ දේපළක් ඇපයක් වශයෙන් ලබා ගැනීමට පවා නොහැකි විය. බිරිඳට තමාගේ ස්වාමියාගේ ණය ඇපයකට පවා අත්සන් කිරීම තහනම් විය. මෙකී තත්ත්වය වෙනසකට ලක් වනුයේ 1924 විවාහක ස්ත්‍රීන්ගේ දේපොල පිළිබඳ ආඥාපනත 29 වැනි වගන්තිය තුළින් ය.

අධ්‍යාපන ක්‍ෂේත්‍රය තුළ නෛතිකමය තත්ත්වයන්

සාම්ප්‍රදායික ජන සමාජය තුළ කාන්තාව අධ්‍යාපනය ලැබීම අවශ්‍ය නොවන බවත් නිවසේ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය වන දැනුම පමණක් ප්‍රමාණවත් යැයි පිළි ගන්නා ලදී. පරම විඥානාර්ථ පදනමේ බලපෑම, හෙන්රි ස්ටීල් ඕල්කට් තුමන්ගේ බලපෑම, බ්ලැවැට්ස්කි මැතිණියගේ බලපෑම් හා ක්‍රියාකාරිත්වය සමග ශ්‍රී ලංකාවේ කාන්තා පිරිමි පාසල් ආරම්භ කරන ලද අතර එයම කිසි වශයකින් ව්‍යාජන වූයේ එක්තර ධනාත්මක පංතියක් මූලික කර ගෙනය. එහෙත් ඒ හරහා කාන්තාවන්ට අධ්‍යාපන හිමිකම් ලැබීම සිදු විය. නමුත් 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 27 II වගන්තිය මඟින් සැමට සමානව අධ්‍යාපනය ලැබීමේ අවස්ථා උදා කර ඇත. 1939 අධ්‍යාපන ප්‍රඥප්තිය අනුව රජය මඟින් අවුරුදු 05 සිට 15 දක්වා ළමුන් සියලුම දෙනා පාසැල් යැවිය යුතු යැයි නීතියක් හඳුන්වා දී තිබුණි. මෙය අනිවාර්ය අධ්‍යාපනයක් ලෙස සලකන ලදී.

රැකියා රක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයේ වැටුප් හා සේවා කොන්දේසි පිළිබඳ නීති රීති වෙනස්වීම්

ශ්‍රී ලංකාවේ රැකියා ක්ෂේත්‍රය තුළ බහුතරයක් කාන්තාවන් කම්කරු හෝ පෞද්ගලික අංශයට සම්බන්ධ අනියම් තනතුරුවල නියුක්ත වේ. ලංකාවේ රැකියා සම්බන්ධ නීති රීති ස්ත්‍රී-පුරුෂ භේදයකින් තොරව සැමට පොදුවේ ක්‍රියාත්මක වේ. විශේෂයෙන්ම කම්කරු විනිශ්චය සභා යටතේ හා පඩිපාලක සභා යටතේ කම්කරු නීති ක්‍රියාත්මක වේ. නිදහස් වෙළඳ කලාපයේ කම්කරුවන් සම්බන්ධ නීති රීති මහකොළඹ ආර්ථික කොමිසම හරහා ක්‍රියාත්මක වේ. මෙහි සේවිකාවන්ටද සාමාන්‍ය කම්කරු නීති අදාළ වේ.

සේවයේ නියුතු සේවකයන් සඳහා විශ්‍රාම වැටුප්, අර්ථසාධක අරමුදල්, පාරිතෝෂිත, අතිකාල දීමනා, සේවක භාරකාර අරමුදල්, ආපදා ප්‍රදානයන් වැනි දීමනා මොවුන්ට ලබාදීම සඳහා අනිවාර්ය නීති රීති පනවා තිබේ. මාතෘත්වය හා දරු ප්‍රසූතිය සම්බන්ධ නීති-පෞද්ගලික අංශයේ සේවය කරන ගැබිනි ස්ත්‍රීන්ට වැටුප් සහිතව සති හයක නිවාඩුවක් ලබාගත හැකිවේ. රජයේ සේවිකාවන්ට මාස 03ක වැටුප් සහිත මාතෘ නිවාඩු හා වැටුප් රහිත නිවාඩු අනුමත කොට ඇත.

ස්ත්‍රී දූෂණ හා සම්බන්ධ නීති

ස්ත්‍රී දූෂණය පිළිබඳ නීතිය දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ අංක 363 වෙනි වගන්තියේ 1995 අංක 22 දරණ සංශෝධිත පනතෙහි අඩංගු වේ. කාන්තාවකගේ කැමැත්ත නොමැතිව හෝ බිය ගන්වා හෝ සිහිවිකල්ව සිටියදී හෝ මත් වූ අවස්ථාවක හෝ අත්අඩංගුවේ සිටියදී ලබාගත් කැමැත්ත ඇතිව ලිංගික සංසර්ගයේ යෙදීම ස්ත්‍රී දූෂණයයි. එවැනි ක්‍රියාවන්ට එරෙහිව දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයෙහි 364 (1) වගන්තිය යටතේ අවම අවුරුදු 07 සිට 20 දක්වා වූ සිර දඬුවමකට යටත් කළ හැකිය.

කාන්තාව යනු සමාජයේ විශේෂ රැකවරණයකට පාත්‍රවිය යුතු කණ්ඩායමක් වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය. කාන්තාවන් සම්බන්ධයෙන් දිනෙන් දින සිදුවන අපරාධයන්හි වර්ධනයක් දැකගත හැකිය. කාන්තාවන්ට සිදුවන අපරාධ හා හිරිහැර යම් ආකාරයකට පාලනය කිරීම සඳහා ඊට අදාළ නීතිය පිළිබඳව සමාජය දැනුවත් කිරීම කළ යුතුය. මන්ද සිදුවන අපරාධයකදී ඊට එරෙහිව විනය පියවර ගැනීමට නීතිය පිළිබඳ අවබෝධයක් තිබිය යුතුය. කාන්තාවන් රැකවරණය සම්බන්ධයෙන් නීති රැසක් පනවා තිබෙන අතර එම නීති පිළිබඳව සමාජය දැනුවත් නොවීම හේතුවෙන් කාන්තාවන් හා ළමුන් අනාරක්ෂිත වී ඇත. සෑම පුද්ගලයෙකුටම සමාජය තුළ සාධාරණ අයිතිවාසිකම් හා නිදහස හිමි වන අතර එය ආරක්ෂා කර තිබෙනුයේ නීතියේ ස්වාධිපත්‍ය විසින්ය. එහෙයින් සෑමට නිදහස්ව හා ස්වධීනව ජීවත් වීමට නීතියේ රැකවරණය හිමිව ඇත.

ස්ත්‍රී පිළිබඳව සමාජය තුළ විවිධ සමාජ ප්‍රවේශයන්

ස්ත්‍රී පිළිබඳව සමාජය තුළ විවිධ සමාජ ප්‍රවේශයන් ඔස්සේ විග්‍රහයට ලක් කර තිබේ. මාකස් වාදින් ප්‍රකාශ කරනුයේ ස්ත්‍රී ජීවිතය ඉතිහාසය පුරා අඛණ්ඩව පැවතියක් නොවන අතර එය පුද්ගලික දේපළ ක්‍රමය හා පංති අරගලය ආරම්භයත් සමඟ ඇරඹුණක් බවයි. ස්ත්‍රී නිදහසට බාධ කරනුයේ ජිනා මූලිකත්වය පමණක් නොවන අතර ධනවාදය ද ස්ත්‍රී නිදහසට ස්ත්‍රී බාධකක් වන්නේය. ස්ත්‍රී ජීවිතය අවම කිරීම සඳහා ස්ත්‍රී සමාජ ප්‍රාග්ධනයේ කොටස්කරුවෙක් කළ යුතු බව මාක්ස්වාදී ස්ත්‍රීවාදීන්ගේ මතය වන්නේය.

රැකියා ස්ත්‍රීවාදීන් පවසනුයේ ස්ත්‍රීයගේ ජීවිතයට ප්‍රධාන හේතුව වනුයේ ජිනාමූලිකත්වය විනා ධනවාදය නොවන බවයි. මෙම ජීවිත අවසන් කළ හැකි වනුයේ කාන්තාවන්ට

පිරිමින්ට හා සමාන සමාජ වරප්‍රසාදයන් හා හිමිකම් ලබා දීමය. සමාජ අසමානතාවය ඉවත් වූ කළ පුද්ගලයන් ජීවිතයෙන් ඉවත් වන බව රැකියාදායකයන්ගේ මතය වන්නේය.

සමාජවාදීන් විග්‍රහ කරනුයේ ධනවාදය හා පිනාමුලිකත්වය යන සාධකයන් ද්විත්වයම හේතුවෙන් කාන්තාව ජීවිතයට ලක් වන බවය. කාන්තාවගේ ජීවිතය අවම කර කාන්තාවගේ විමුක්තිය සඳහා පිනාමුලිකත්වය හා ධනවාදය යන ක්‍රම දෙකම විනාශ කොට, සමස්ත සමාජයේම වෙනසක් කළ යුතු බව මොවුන්ගේ විශ්වාසයයි. පෞද්ගලික දේපළ ක්‍රමය අවලංගුකොට, පොදු දේපළ හා පොදු නිෂ්පාදන ක්‍රමයක් ස්ථාපිත කිරීමෙන්, සියලුම මානව ජීවිතට ශාරීරික, මානසික, භෞතික වර්ධනයක් ලබා ගත හැකි තත්ත්වයක් උදාකර ගත හැකි බව සමාජවාදීන් පෙන්වා දෙති.

පශ්චාත් නූතනවාදී ස්ත්‍රීවාදීන් විසින් රැකියාදායක ස්ත්‍රීවාදීන්ගේ අදහස් විවේචනයට ලක් කරන අතර එකී අදහස් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමක් ද කරනු ලබයි. පශ්චාත් නූතනවාදී ස්ත්‍රීවාදීන් පවසනුයේ ස්ත්‍රීන් සම්බන්ධයෙන් විශ්වීය තත්ත්වයක් පැවතිය නොහැකි බවයි. සාම්ප්‍රදායික ස්ත්‍රීවාදී මතයන් හා නයායන් ධනෝත්ප්‍රේරණය ඉහළ සමාජ පන්තිය මූලික කර ගනිමින් නිර්මාණය කරන ලද ඒවා වන අතර එකී නයායන් සමස්ත සමාජයටම පිළිගත නොහැකි බව පශ්චාත් නූතනවාදීන්ගේ මතය වේ. පශ්චාත් නූතනවාදීන් ප්‍රකාශ කරනුයේ කාන්තාවන් පිළිබඳව යම් සමාජීය මතවාදයක් හෝ ප්‍රකාශයක් කරනු ලබන්නේ නම් වර්ණය, වර්ගය, කුලය, පංතිය හා සංස්කෘතිය ආදිය සැලකිල්ලට ගත යුතු බවයි. කාන්තාවන් සමාජය තුළ අවාසිදායක තත්ත්වයන්ට පත්වනුයේ සමස්ත සමාජය කෙරෙහි සමානාත්මතාවයෙන් යුක්තව කටයුතු නොකරන හෙයිනි. පශ්චාත් නූතනවාදීන්ගේ මෙකී කාන්තාවාදී ප්‍රකාශය කාන්තාවන් කෙරෙහි ධනාත්මක තත්වාරෝපණයක් ඇති කරනු ලබයි.

අධ්‍යයන දත්ත විශ්ලේෂණය හා අධ්‍යයන අනාවරණයන්

- 1. අධ්‍යයනයේ මුළු නියැදියේ නිවාඩු ලබා ගැනීම වැඩි වශයෙන් දැක ගත හැකිවිය. රාජ්‍ය අංශයේ අධ්‍යයනයට ලක් කරන ලද කාන්තාවන් විසි දෙනාගෙන් 16 දෙනෙකු වැටුප් රහිත නිවාඩු වර්ෂය තුළ ලබා ගෙන තිබෙන බව අධ්‍යයනයන් තුළින් අනාවරණය විය. එසේම සෙසු කාන්තාවන් සිව්දෙනා නිවාඩු 45 වර්ෂය තුළම ලබා ගෙන තිබෙන බව අනාවරණය කරන ලදී. අධ්‍යයන නියැදියේ පෞද්ගලික අංශයේ රැකියාවේ නියුතු කාන්තාවන්ගේ නිවාඩු ලබා ගැනීම ද යම් වර්ධනයක් තිබෙන්නට වූ බව හඳුනා ගත හැකි විය. එහිදී නිවාඩු දින 45 ඉක්මවූ කාන්තාවන් 11 දෙනෙකු හඳුනා ගත හැකි වූ අතර, සෙසු කාන්තාවන් 09 දෙනා නිවාඩු දින 35 ඉක්මවා ලබා ගෙන තිබෙන බව අනාවරණය විය. මෙම නිවාඩු ලබා ගෙන තිබෙනුයේ වැඩි වශයෙන් සිය දරුවන්ගේ කටයුතුවලට බව අධ්‍යයන නියැදියේ සමස්ත කාන්තාවන්ගේ මතය විය. දරුවන් අසනීප වීම, දිවාසුරැකුම් මධ්‍යස්ථානයේ ගැටළු, රැකබලා ගන්නන්ගේ ගැටළු ආදිය හේතුවෙන් මෙම නිවාඩු ලබා ගැනීමට හේතු වූබව අධ්‍යයන නියැදියේ සමස්තයගේ අදහස විය.

- 2. රාජකාරි පැහැර හැරීම හා නියමිත වේලාවට රාජකාරි ඉටු කිරීම අධ්‍යයන නියැදියේ රාජ්‍ය අංශයේ නියුතු කාන්තාවන්ගේ රාජකාරි කටයුතු නිසි වේලාවට ඉටු කර ගැනීමට නොහැකි වන අවස්ථා පවතින බව අනාවරණය විය. එවැනි අවස්ථාවලදී සහායක නිලධාරීන්ගෙන් හා සහෝදර සේවක නිලධාරීන්ගේ

සහයෝගයෙන් වැඩ ආවරණය කරන බව අනාවරණය විය. නිසි වේලාවට රාජකාරි නිම කර ගැනීමට නොහැකි වීම තුළින් ආයතනයේ ගැටළුකාරී තත්ත්වයන් ඉස්මතු වීම් සිදුවූ බව අධ්‍යයන නියැදියේ රාජ්‍ය අංශයේ සේවයේ නියුතු කාන්තාවන්ගෙන් 07 දෙනෙකු පවසන්නට විය.

අධ්‍යයන නියැදියේ පෞද්ගලික අංශයේ රැකියාවේ නියුතු කාන්තාවන්ට රාජකාරි පැහැර හැරීම් සිදුවන බව පැවසූයේ සේවකයන් පස්දෙනෙකු පමණක් වේ. සෞඝ්‍ය පිරිස නිවසේදී හෝ අදාළ රාජකාරිය ඉටු කරනු ලබන බව අනාවරණය කරන ලදී. එසේ රාජකාරිය ඉටු කරනු ලබනුයේ රැකියාවේ ගැටළුකාරී තත්ත්වයක් ඇති වුවහොත් සේවයෙන් ඉවත් කිරීමේ අවධානමක් පවතින හෙයින් යැයි පවසන ලදී.

රාජ්‍ය සේවයට සාපේක්ෂව පෞද්ගලික අංශයේ රාජකාරි මග හැරීම් අවම ප්‍රතිශතයක් පවතින බව අධ්‍යයන දත්තයන් අනාවරණය කරනු ලබයි.

3. සේවයේ වැඩි දියුණුව උදෙසා අධ්‍යයන කටයුතුවල නිරත වීම

රාජ්‍ය අංශයේ සේවයට අදාළ අධ්‍යයන කටයුතුවල නිරත වනුයේ අධ්‍යයන නිවාඩු ලබා දෙන්නේ නම් පමණක් යැයි අධ්‍යයන දත්තයන් අනාවරණය කරන ලදී. සති අන්තයේ හෝ අධ්‍යයන ගාස්තු පෞද්ගලිකව ගෙවා අධ්‍යයන කටයුතුවල නිරත වන රාජ්‍ය අංශයේ සේවකයන් දෙදෙනෙකු අධ්‍යයන නියැදියෙන් හඳුනා ගත හැකි විය. සෞඝ්‍ය නිලධාරීන් අධ්‍යයන කටයුතුවලින් ඉවත්ව රාජකාරිය පමණක් ඉටු කරනු ලබන බවත් දරුවන්ගේ කටයුතු නිසා ඒ සඳහා අමතර කාලයක් වැය කිරීමට නොහැකි බවත් අධ්‍යයනය තුළින් අනාවරණය කර ගැනීමට හැකි විය.

අධ්‍යයන නියැදියේ පෞද්ගලික අංශයේ රැකියාවේ නියුතු කාන්තාවන්ගෙන් 07 දෙනෙකු උසස් අධ්‍යාපන කටයුතුවල නිරතව සිටින බව හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. සෞඝ්‍ය නිලධාරීන් 13 දෙනාට අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා යොමු කිරීමට කාලයක් නොමැති බව අනාවරණය විය. එයට හේතුව වූයේ සති අන්තයේ ගෘහීය කටයුතු සඳහා කාලය යොදවන බවත්, රැකියාවේ පීඩනයන් හේතුවෙන් අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා වේලාවක් වෙන් කර ගැනීමට නොහැකි බව අනාවරණය කරන ලදී.

4. රැකියා ආතතිය

අධ්‍යයන නියැදියේ රාජ්‍ය අංශයේ සේවයේ නියුතු කාන්තාවන්ගේ රැකියා ආතතිය ඉතා පහළ මට්ටමක පවතින බව ආතතිය පිළිබඳව තක්සේරුවේදී හඳුනා ගත හැකි විය. එහෙත් අධ්‍යයන නියැදියේ පෞද්ගලික අංශයේ නියුතු කාන්තාවන්ගේ රැකියා ආතතිය ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතින බව ආතතිය පරීක්ෂා කිරීමේ තක්සේරුවේදී අනාවරණය විය. එයට හේතු වශයෙන් හඳුනා ගත හැකි වූයේ රාජකාරි කටයුතු නිසි වේලාවට ඉටු කිරීමට අවශ්‍ය බවත් නිවසේ හා දරුවන්ගේ ගැටළු හා දරුවන් රැකබලා ගැනීමේ ගැටළු හේතුවෙන් මනසට නිදහසක් නොමැති බවත්ය.

5. දරුවන් රැකබලා ගැනීම

අධ්‍යයන නියැදියේ සමස්තයෙන් 80%ක් දරුවන් දිවාසුරැකුම් මධ්‍යස්ථානවල රඳවා සේවයට පැමිණෙන බව අනාවරණය විය. සෞඝ්‍ය 20% සිය දරුවන් සිය දෙමාපියන්ට භාරදී සේවයට වාර්තා කරන බව අනාවරණය කරන ලදී. දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථානවල රඳවා සේවයට පැමිණෙන 80%ක ප්‍රතිශතයම සිය

දරුවන්ගේ ආරක්‍ෂාව සම්බන්ධයෙන් යම් බියකින් හා කම්පනයකින් සේවා ස්ථානයේ රැඳෙන බව අධ්‍යයන දත්ත අනාවරණය කරනු ලබයි. සේවා ස්ථානයේදී දිවාසුරැකුම් මධ්‍යස්ථානයට දුරකථනවලින් සම්බන්ධ වෙමින් නිරන්තරව දරුවන්ගේ ආරක්‍ෂාව පිළිබඳව විමසිලිමත් වන බව අධ්‍යයන දත්තයන් අනාවරණය කරනු ලබයි. දරුවන් දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථානවල රඳවා සේවයට පැමිණෙන නිලධාරීන් සිය දරුවන්ගේ කටයුතු ඉටු කරනු ලබනුයේ ඉතා අඩුවශයෙන් බවත්, දරුවන්ගේ කටයුතු වැඩි වශයෙන් දිවාසුරැකුම් මධ්‍යස්ථානය හරහා ඉටු කරනු ලබන බව අධ්‍යයන දත්තයන් අනාවරණය කරනු ලබයි.

6. ළමුන්ගේ පෝෂණය

අධ්‍යයන නියැදියේ සමස්ත සේවා නියුක්ත කාන්තාවන් සිය දරුවන්ගේ පෝෂණය පිළිබඳව සැහීමකට පත් නොවේ. සිය දරුවන් සමඟ ඔහුන්ට ජීවත් වීමට හැකියාව තිබුණේනම් දරුවන්ගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය ඉහළ නත්වා ගැනීමට හැකියාව පවතින බව ඔහුන්ගේ මතය විය. අධ්‍යයන නියැදියේ බහුතරයක් දෙනා දරුවන්ගේ පෝෂණ අවශ්‍යතා පිළිබඳව වැඩි වශයෙන් අවධානය යොමු කරමින් ඊට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරනු ලබනුයේ සති අන්තයේ දිනවලදී හා නිවාඩු දිනයන්හිදී පමණක් බව අධ්‍යයන දත්ත අනාවරණය කරනු ලබයි.

7. ළමුන්ගේ අධ්‍යාපන කටයුතු

අධ්‍යයන නියැදියේ බහුතරයක් දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් සැහීමකට පත් නොවන බව සඳහන් කරන ලදී. අධ්‍යයන නියැදියේ 35 දෙනෙකුට දරුවන්ගේ අධ්‍යයන කටයුතුවලට සම්බන්ධවීමට අවස්ථාවක් උදාවනුයේ ඉරිදා දිනයේදී පමණක් බව සඳහන් කරන ලදී. සතියේ දිනයන්හිදී රැකියාවට ගොස් නිවසට පැමිණෙනුයේ සැන්දෑ කාලයේදී බවත්, නිවසේ කටයුතු සිදු කර රාත්‍රී ආහාර සකස් කර අවසන්ව රාත්‍රී ආහාර ගැනීමෙන් පසු දරුවන් නින්දට යොමු වන බවත් පැවසීය. දරුවන්ට අධ්‍යාපන කටයුතු බොහෝවිට දිවාසුරැකුම් මධ්‍යස්ථානයේ අතිරේක පන්තියට යොමු කර ඉටු කර ගන්නා බව පැවසීය.

නිගමන හා යෝජනා

- දරුවන් සිටින කාන්තාවන් රැකියාගත වීමේදී රැකියා ආතතියෙන් පෙළෙන බවත්, එම ආතතිය තත්ත්වය මඟ හරවා ගැනීමට ආතතිය තත්ත්වය කළමනාකරණයට වැඩසටහන් සංවිධානය කිරීම.
- දරුවන් සිටින කාන්තාවන්ට පවුලේ කටයුතු සංවිධානය හා දරුවන්ගේ කටයුතුවලට සම්බන්ධතාවය ශක්තිමත් කර ගැනීමට අවශ්‍ය සැලසුම් සකස් කිරීම හා ඊට අවශ්‍ය සහයෝගය වැඩි ආයතනය මඟින් ලබා දීම.
- සේවා නියුක්තිකයන්ගේ රැකියා ආතතිය අවම කර ගැනීම සඳහා මනෝ උපදේශන වැඩසටහන් සකස් කිරීම.
- රැකියාවේ ප්‍රගමනය හා ඵලදායිතාවය සඳහා සේවකයන්ට අධ්‍යයන හා පුහුණු වැඩසටහන් ලබා දීම.
- සේවා ස්ථානවල දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන ආරම්භ කිරීමට සැලසුම් කිරීම.
- රැකියාවේ සංවර්ධනයට ආයතනය මඟින් සේවකයන්ට පුහුණුවීම් ලබා දීම

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

- අබේසේකර, මෙන්දන සහ විරක්කොඩි ඩී.එස්., 1993. *අපේ දරුවන්ට සිදු වන්නේ කුමක්ද?* දෙහිවල: සරණ මුද්‍රණාල ප්‍රකාශකයෝ.
- එදිරිවීර, ආර්යසේන. 2011. *ශ්‍රී ලංකාවේ අපරාධ සහ අපරාධ විද්‍යාව*. කොළඹ 10: දයාවංශ ජයකොඩි සහ සමාගම
- කරුණාතිලක, කේ. 1998. *අපරාධ, බාල අපරාධ හා පුනරුත්ථාපනය*. කොළඹ: මාලිංග ප්‍රකාශකයෝ
- ගුණසේකර, සමරසිංහ. 2004. *රට රස්සාවලට ගිය අම්මලාගේ හෙට දවස අහිමි වූ දරුවෝ: නුගේගොඩ : සුනෙර ප්‍රකාශකයෝ*
- ජාතික ළමා ආරක්‍ෂක අධිකාරිය පාලන වාර්තා, 2000
- රත්නපාල, නන්දසේන. 2003. *අපරාධ විද්‍යාවේ මූලධර්ම I*. වරකාපොළ : ආර්යපාල ප්‍රකාශකයෝ, හෙට්ටිගේ, නිලන්ත. 2011. *අපරාධ සහ දඬුවම්*. කොළඹ : සමාධි ප්‍රකාශකයෝ